პროლეტარელებო ყველა ქვეყნისაჴ, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

1920 — 1978

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

☐ ოთხშაბათი 19 ივლისი 1978 წ. ☐ № 168 (17212) ☐ ფასი 2 კაპ.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XII პლენუმმა აღუთქვა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, რომ საბჭოთა საქართველოს კოლმეურნეები, საბჭოთა მეურნეობების მუშები, მექანიზატორები, სპეციალისტები, მეცნიერები, მეურნეობათა ხელმძღვანელები, მრეწველობის მუშაკები, უველა მშრომელი, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ხალხი, პლენუმის გადაწყვეტილებებს აღიქვამენ ღვიძლ საქმედ და მზად არიან თავდადებული შრომით უზრუნველყონ მათი წარმატებით შესრულება, მიაღწიონ საქართველოს მრავალდარგოვანი სოფლის მეურნეობის ახალ მძლავრ აღმავლობას.

სოფლის მეურნეობის აღმავლობა საყოველთაო-სახალხო საქმეა, საერთო საზრუნავია

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ამხანაგ ე. ა. შევარდნაძის მოხსენება საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XII პლენუმზე 1978 წლის 17 ივლისს

ამხანაგებო!

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენარული სხდომა ეძღვნება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ბმას წინაო გამართული პლენუმის შედეგებს და რესპუბლიკის კომუნისტებს, — ყველა მშრომელს ამოცანებს, რომლებიც გამომდინარეობს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენებიდან „სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების შესახებ".

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1978 წლის ივლისის პლენუმი ახალი ნათელი ნიშანსვეტია, თვისებრივად ახალი საფეხურია თანამედროვე ეტაპზე ჩვენი პარტიის აგრარული პოლიტიკის განხორციელებაში, რომელიც დასაბამს იღებს ცენტრალური კომიტეტის 1965 წლის მარტის პლენუმიდან. და თუ მარტის პლენუმის გადაწყვეტილებები საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ახლანდელი აგრარული პოლიტიკის საფუძველს შეადგენს, ივლისის პლენუმმა განსაზღვრა საბჭოთა სოფლის შემდგომი განვითარების მაგისტრალური გზა.

— თანამედროვე აგრარული პოლიტიკა, — თქვა ბლენუმზე ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევმა, — პარტიის ლენინური სტრატეგია და ტაქტიკაა სოფლის მეურნეობის დარგში განვითარებული სოციალიზმის პირობებში. იგი შეცვლილად ასახავს სოციალისტური საზოგადოების ახალ პირობებსა და მოთხოვნილებებს.

ლეონიდ ილიას ძე ბრეჟნევის მოხსენება შემოუქმედებითი მარქსიზმ-ლენინიზმის, შესანიშნავი დოკუმენტია, იმის ნათელი დადასტურებაა, თუ როგორ უნდა ვმოულობდეთ ლენინურად მოელენთა ჯაჭვში ამ რგოლს, რომელიც მთავარია მოცემულ ეტაპზე.

პლენუმზე ხაზგასმით აღინიშნა, რომ, მტკიცედ ოდგას რა დასახულ კურსს, პარტიამ შეძლო გადაეწყვიტა მრავალი აგრარული პრობლემა. დღეს, როცა დოლეანდელოობის პოზიციებიდან ფალეს ეალებთ მიღწეულს, შეგვიძლია გულდაჯერებით ვთქვათ, რომ ჩვენი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ყველა წარმატება მიღწეულია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1965 წლის მარტისა და იმ მომდინარე პლენუმების გადაწყვეტილებათა განხორციელების შედეგად, რომლებიც შემუშავებული იყო სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციის ერთიანი კომპლექსური პროგრამა, რაც შემდეგ განვითარეს ჩვენი პარტიის XXIV და XXV ყრილობებმა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმის შემდეგ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციისათვის ბრძოლა ჩვენმა პარტიამ დაიწყო მთავარი საკითხით — სოფლის მეურნეობაში კაპიტალური დაბანდებათა გადიდებით, რაც, როგორც ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე აბსანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა თქვა, სახალხო მეურნეობის ამ დარგის შემდგომი განვითარების ჭეშმარიტი საფუძველია.

ვნახოთ, როგორ იზრდებოდა ჩვენს რესპუბლიკაში კაპიტალურ დაბანდებათა მოცულობანი. საკმარისია ითქვას, რომ მერე ხუთწლედში (1966-1970 წლები) კაპიტალდაბანდებათა საშუალო-წლიური მოცულობა ექვსჯერ მეტი იყო, ვიდრე 1965 წლამდე საბჭოთა საქართველოს მთელ ისტორიაში, მეშვიდე ხუთწლედთან შედარებით 168 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო მეცხრე ხუთწლედში — თითქმის 2,5-ჯერ და მეათე ხუთწლედში — 3-ჯერ და მეტად.

1965 წლის შემდეგ ძირითადი საწარმოო ფონდები სოფლის მეურნეობის საზოგადოებრივ სექტორში ჩვენთან 2,4-ჯერ გადიდდა, რაც საერთო-საკავშირო მაჩვენებელზე დაბალია. ამიტომ მეათე ხუთწლედის დამამთავრებელ წელს, 1975 წელთან შედარებით, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ძირითადი საწარმოო ფონდების მატება გათვალისწინებულია 40,6 პროცენტით მაშინ, როცა საშუალო საკავშირო მაჩვენებელი 25,7 პროცენტი უნდა იყოს.

ამავე პერიოდში რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის ენერგეტიკული სიმძლავრენი გაიზარდა 88 პროცენტით, ხოლო შრომის ენერგოიაღჭურვილობა — 1,6-ჯერ. მაგრამ როგორც პირველი, ისე მეორე მაჩვენებლის მიხედვით ზრდის ტემპი რესპუბლიკაში საშუალო საკავშიროზე ნაკლებია.

ისევე როგორც მთელ ქვეყანაში, დიდი ყურადღება ეთმობოდა ჩვენში მარტის პლენუმის შემდეგ ქიმიზაციის განვითარებას — სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციის ერთ-ერთ ძირითად ფაქტორს. 1965 წლის შემდეგ საქართველოს სოფლის მეურნეობისათვის მიხერალური სასუქების მიწოდება 365 ათასი ტონიდან 836 ათას ტონამდე გაიზარდა. რესპუბლიკის ქიმიურმა მრეწველობამ ამ წლების მანძილზე სასუქების წარმოება რუსთავის ქიმიურ ქარხანაში 427 ათასი ტონიდან 740 ათას ტონამდე გაზარდა, ხოლო კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობებისათვის საკუთარი წარმოების სასუქის მიწოდება 2,2-ჯერ გადიდდა. ჩვენში არსებითად ხელახლა შეიქმნა ქიმიზაციის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რომელიც შესაძლებლობას გვაძლევს ახლა მოვაწყოთ სოფლისათვის მიწოდებული მინერალური სასუქების მთელი მოცულობის ტრანსპორტირება, მიღება, მიხდვრდ გატანა და ნიადაგში შეტანა.

უკანასკნელი 13 წლის მანძილზე მნიშვნელოვნად გადიდდა კაპიტალური დაბანდებანი მიწების მელიორაციაშიც. სამელიორაციო მშენებლობა რესპუბლიკაში ხორციელდებოდა ყველა მისი მიმართულებით და მყავდა გამოხატული ზონალური ხასიათი ჰქონდა: აღმოსავლეთ საქართველოში ძირითადად წარმოებდა რწყვა, დასავლეთ საქართველოში — კოლხეთის დაბლობის დაშრობებული მიწების ამოშრობა, მთისწინა და მთიან რაიონებში — სათიბებისა და საძოვრების ძირეული და ზედაპირული გაუმჯობესება. ამის შედეგად ჩვენ გვაქვს ნახევარ მილიონ ჰექტარზე მეტი სარწყავი და ამოშრობილი მიწები და ათიათასობით ჰექტარი გაუმჯობესებული სათიბები და საძოვრები.

ამრიგად, 1965 წლის მარტის პლენუმის შემდეგ განვლილი წლების მანძილზე რესპუბლიკაში მნიშვნელოვნად განმტკიცდა სოფლის მეურნეობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა.

ბევრი რამ გაკეთდა კვალიფიციური კადრებით სოფლის მეურნეობის უზრუნველყოფისათვის. **ამჟამად** ჩვენს სოფლის მეურნეობას სპეციალისტთა **დიდი** არმია ჰყავს. მაგალითად, კოლმეურნეობათა თავმჯდომარეებს შორის 93 პროცენტს, ხოლო საბჭოთა მეურნეობების დირექტორებს შორის 99 პროცენტს უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე სპეციალისტები შეადგენენ. რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობაში **ამჟამად** დასაქმებულია 31.272 სპეციალისტი, სხვანაირად რომ ვთქვათ, **თითოეულ** კოლმეურნეობასა **და** საბჭოთა მეურნეობაზე **საშუალოდ** მოდის 20 სპეციალისტი.

რესპუბლიკის კოლმეურნეობებსა **და საბჭოთა** მეურნეობებში **ამჟამად** მუშაობს 36.860 ტრაქტორისტი, ტრაქტორისტ-მემანქანე, **კომბაინერი** და **შოფერი.**

სოფლის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობის ეკონომიკურ ღონისძიებათა საერთო კომპლექსში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა პარტიის მიერ დასახული სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოებისა და შესყიდვის დაგეგმვის, ფასწარმოქმნის. დაკრედიტების სრულყოფის კურსის თანამიმდევრულ და მიზნდასახულ განხორციელებას, რაც ისახა ჩვენი სოფლის სოციალურ-ეკონომიკური გარდაქმნით.

გაწეული მუშაობის შედეგად მნიშვნელოვნად გაიზარდა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა და მთლიანი მოსავალი, მეცხოველეობის პროდუქციულობა და პროდუქტების წარმოება.

თუ ბოლოდ ხუთწლედში ჩაის ფოთლის საშუალოწლიური მოსავლიანობა ჰექტარზე შეადგენდა 34 ცენტნერზე ცოტა მეტს, ხოლო მთლიანი მოსავალი 168 ათას ტონას, 1971-1977 წლებში მისი მოსავლიანობა გადიდდა სამეალოდ 57,5 ცენტნერამდე, ხოლო მთლიანი მოსავალი — 321 ათას ტონამდე.

გაიზარდა სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობაც, გადიდდა მთლიანი მოსავალი: ყურძნისა — 68 პროცენტით, ხილისა — 96 პროცენტით, ციტრუსისა — სამჯერ და მეტად, მარცვლეულისა — 9 პროცენტით, ბოსტნეულისა — ერთიანორად და მეტად, მზესუმზირასა — 24 პროცენტით, კარტოფილისა — 31, მაქრის ჩაისა — 11 პროცენტით.

მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების მნიშვნელოვანი მატება მიღწეულია რესპუბლიკის საზოგადოებრივ მეურნეობებში. ხორცის წარმოება 1977 წელს 1965 წელთან შედარებით ერთიანორად და მეტად გაიზარდა, რძისა — 60 პროცენტით, კვერცხისა — 4,4-ჯერ, მატყლისა — 12,2 პროცენტით. დღეს შეგვიძლია ამაყოფილებით ვთქვათ, რომ რესპუბლიკა გულდაჯერებით ძღეს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1975 წლის XVIII პლენუმის მიერ განსაზღვრულ მიზნებს, პლენუმისა, რომელმაც შეიმუშავა მეცხოველეობის აღმავლობის გრძელვადიანი მეცნიერულად დასაბუთებული პროგრამა.

ნაკლებრენტაბელური კოლმეურნეობების რიცხვი შემცირდა მნიშვნელოვნად, ხოლო ზარალიანი კოლმეურნეობებისა — მინიმუმამდე, რაც შეეხება საბჭოთა მეურნეობებს, უკანასკნელი წლების მანძილზე ისინი საერთოდ მომგებიანად მუშაობენ. 1977 წელს 1965 წელთან შედარებით სოფლის მეურნეობის მთლიანი შემოსავალი 73 პროცენტით გაიზარდა. რესპუბლიკის ყოველ მცხოვრებზე გაანგარიშებით, მთლიანი პროდუქციის წარმოება მოსახლეობის რიცხვის ნახევარი მილიონი კაცით ზრდის პირობებში, ამ პერიოდში ერთ-ნახევარჯერ და მეტად გადიდდა.

სოფლის მეურნეობის მუშაკის შრომის ანაზღაურება გაზრდილა 77 პროცენტით, კოლმეურნის ოჯახის ერთობლივი შემოსავალი — 65 პროცენტით. ცენტრალიზებული საკავშირო ფონდიდან 1977 წელს კოლმეურნეობამ პენსიებისა და დახმარების სახით მიიღეს 93,5 მილიონი მანეთი, რაც 3,8-ჯერ მეტია, ვიდრე 1965 წელს. ერთ სულ მოსახლეზე გაანგარიშებით სოფლები 1965-1977 წლებში საკრედიტო მიყოდება 126-დან 265 მანეთამდე გაიზარდა წელიწადში.

პარტიის აგრარული პოლიტიკის წარმატებით განხორციელების შედეგად გაუმჯობესდა მშრომელთა კეთილდღეობა, უფრო სრულად კმაყოფილდება მათი მოთხოვნილებანი სასურსათო და სამრეწველო საქონელზე.

საქართველოს სსრ ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მონაცემები მოწმობს, რომ გასული 12 წლის მანძილზე სახალხო მოხმარების საკონსერვოებმა, ჩაის, ხილ-ბოსტნეულის, ყურძნის, ციტრუსოვანთა და სამხრეთის სხვა ძვირფასი კულტურების მწარმოებელსა და მიმწოდებელს. ჩვენ კვლავაც უნდა გავზარდოთ ამ პროდუქტების წარმოება, რათა უფრო სრულად დავაკმაყოფილოთ ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის მოთხოვნილება მათზე.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმზე, ის კი არც ისე დიდი ხანია გაიმართა, ჩვენ განვსაზღვრეთ რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის ძირითადი დარგების პროდუქციის წარმოებისა და სახელმწიფო შესყიდვის მიჯნები სამეურნეობათშორისო კოოპერაციისა და აგროსამრეწველო ინტეგრაციის ბაზაზე სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის პარამეტრების გათვალისწინებით.

მოკლედ შეგახსენებთ ჩვენს მიჯნებს.

მეჩაიეობა — დარგი, სადაც გადაკვარებით სრულდება ჩაენი საგეგმო მონახაზები, **დგას საბჭოური წარმოების ჩაი ქვეყნის სრული უზრუნველყოფის ამოცანის წინაშე.** ეს მეტად საპატიო და პასუხსაგები ამოცანაა, ვინაიდან ჩაი ჩვენს ქვეყანაში იმდენად პოპულარულია, რომ იგი, როგორც ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა ერთხელ შენიშნა, შეიძლება ავრეთვე ერთ-ერთ ძირითად სასურსათო პროდუქტად ჩაითვალოს. ამჟამად ქვეყნის მოთხოვნილება საკუთარი წარმოების ჩაიზე 70 პროცენტით კმაყოფილდება.

საბჭოური წარმოების ჩაიზე ქვეყნის მოთხოვნილების სრული დაკმაყოფილების ამოცანის გადაწყვეტა სრულიადაც არ არის ადვილი, რადგან პლანტაციების მოსავლიანობის გადიდების გზით ჩაის ნედლეულის წარმოების გადიდების შესაძლებლობანი იწურება. მეჩაიეობის შემდგომი განვითარების ძირითადი გზა ფართობების გადიდება, რაშიც რესპუბლიკა ჯერჯერობით ასევე შეზღუდულია. ჩვენი ერთადერთი რეზერვია კოლხეთის დაბლობის მიწების დაჩქარებული ათვისება, ხალიდ ჰპეციალისტია გამოანგარიშებით, არის ამის რეალური შესაძლებლობა, რომ გავაშენოთ 25-30 ათასი ჰექტარი ჩაის პლანტაციები და 1985 წლისათვის ჩაის ფოთლის წარმოება რესპუბლიკაში გავზარდოთ 500 ათას, ხოლო 1990 წლისათვის — 600 ათას ტონამდე 1977 წელს დამზადებული 412 ათასი ტონის ნაცვლად.

მეჩაიეობის სტრატეგიული ამოცანა — ახალი პლანტაციების გაშენება — ჯერჯერობით ძრადამაკმაყოფილებლად წყდება.

თუ გავითვალისწინებთ, რომ ვეგეტაციურად გამრავლებული კლონებით ჩაის პლანტაციების გაშენება შესაძლებლობას გვაძლევს ერობაშად გადაწყვეტილთ ორი პრობლემა — გავაუმჯობესოთ პლანტაციების ხარისხი და გავზარდოთ მისი მოსავლიანობა, ჩვენ მკაცრი პარტიული პასუხი უნდა გავეგებინოთ სამშენებლო ორგანიზაციებს, რომლებიც ყოველწლიურად ვერ ითვისებენ ამ კლონების ნარგავთა სამრეწველო წარმოების მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შექმნისათვის გამოყოფილ სახსრებს.

ჩაის ფოთლის წარმოების გადიდებასთან ერთად წინა პლანზე დგება მისი ხარისხის გაუმჯობესების პრობლემა. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიერ ჩაის ფოთლის კრეფის სეზონის წინ მიღებული დადგენილებით სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, კავშირ მრეწველობის სამინისტროს და ადგილობრივ ორგანოებს დაევალათ შეემუშავებინათ და დაემტკიცებინათ ნედლეულის კრეფის, ტრანსპორტირებისა და გადამუშავების ზუსტი ტექნოლოგიური რეჟიმი. ბევრ მეურნეობაში ეს მოთხოვნა ცუდად სრულდება.

საყოველთაოდ ცნობილია, თუ რა ადგილი უკავია მევენახეობას საქართველოს, სოფლის მეურნეობისა და მთლიანად ეკონომიკაში. ყურძნის დამზადების გეგმების შესრულებაზე ბევრად არის დამოკიდებული სამრეწველო წარმოების ზრდის ტემპი, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ეკონომიკური ძლიერება, რესპუბლიკის ზოგიერთი რეგიონის მოსახლეობის კეთილდღეობა.

პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების მიღებამდე პერიოდში განვითარების საერთო-საკავშირო ტემპისაგან რესპუბლიკის მრეწველობის ჩამორჩენის ერთ-ერთი ძირითადი მიზეზი ისიც იყო, რომ ჯერჯერობით არ ფასდებოდა მევენახეობა, მისი როლი ჩვენს ეკონომიკაში. ამის შედეგად ამ დარგმა იწყო არამბარტო ჩამორჩენა, არამედ თანდათანობით კარგავდა თავის ტრადიციებს.

ზემოთ აღვნიშნეთ, რომ 1971-1977 წლებში ყურძნის მთლიანი მოსავალი მეშვიდე ხუთწლედთან შედარებით საშუალოდ 68 პროცენტით გაიზარდა. მაგრამ ეს მატება ძირითადად მოდის უკანასკნელ წლებზე, როცა ამ დარგის სერიოზული განახლება დაიწყო. ახალ პრაქტიკულად ხელახლა შეიქმნა სამრეწველო საფუძველზე მევენახეობის თანამედროვე სანერგე ბაზა, რომელიც მთლიანად აკმაყოფილებს ჩვენს მოთხოვნილებას. ჩვენ იმის შესაძლებლობაც კი მოგვეცა, რომ გარკვეული რაოდენობის სარგავი მასალა სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებს მივაწოდოთ. უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე ამოძირკვულ,

(გაგრძელება მე- 2 გვ.).

მოსკოვი ეთხოვება ფ. დ. კულაკოვს

დიდი მწუხარებით შეეხვდნენ საბჭოთა ადამიანები ცნობას კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს თვალსაჩინო მოღვაწის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის თავმჯდომარე დავითის ძე კულაკოვის გარდაცვალების შესახებ. ჩვენგან წავიდა პარტიის ერთგული შვილი, რომელმაც მთელი თავისი ცხოვრება მოახმარა კომუნიზმის შენებლობის დიად საქმეს და დიდი წვლილი შეიტანა სოციალისტური სოფლის მეურნეობისა და მისი მომსახურე დარგების განვითარებაში.

ფ. დ. კულაკოვს ახასიათებდა ძალიან პარტიული თვისებები, მომთხოვნელობა და პრინციპულობა, თავდადებულობა და ადამიანებისადმი გულისხმიერი დამოკიდებულება. თავდადებული შრომითა და შესანიშნავი პარადი ღირსებებით მან პარტიისა და ხალხში დიდი პატივისცემა დაიმსახურა.

საბჭოთა არმიის ცენტრალური სახლის ფორტონზე მოჩანს საგლოვიარო კრეპით მორთული ფ. დ. კულაკოვის პორტრეტი. აქ, წითელდროშოვან დარბაზში, ქვარცხლბეკზე, ყვავილებში დასვენებულია ფ. დ. კულაკოვის ცხედარი. 18 ივლისს ათასობით მოსკოველი მოვიდა თვალთორე დავითის ძესთან გამოსათხოვებლად.

ქვარცხლბეკის წინ ალისფერ ხალიჩებზე დაბნეულია ჯილდოები, რომლებიც ფ. დ. კულაკოვს მინიჭებული ჰქონდა კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს წინაშე დიდი დამსახურებისათვის: სოციალისტური შრომის გმირის ოქროს medali „ნამგალი და უროო", სამი ლენინის ორდენი, შრომის წითელი დროშის ორდენი, სსრ კავშირის ბევრი medali.

ყდერს სამგლოვიარო მელოდიები. კუბოსთან დგეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს გვირგვინი. აქვეა გვირგვინები ლ. ი. ბრეჟნევის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს გვირგვინი. აქვეა გვირგვინები ლ. ი. ბრეჟნევის, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატების, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის მდივნების ოჯახებისაგან.

დარბაზში შემოიკრიბა ახალ-ახალი გვირგვინები, მათ შორის მოკავშირე რესპუბლიკების კომპარტიათა ცენტრალური კომიტეტებისაგან, მოკავშირე რესპუბლიკების უმაღლესი საბჭოების პრეზიდიუმებისა და მინისტრთა საბჭოებისაგან, სსრ კავშირისა და რუსეთის ფედერაციის სამინისტროებისა და უწყებების, სკკპ მოსკოვის საქალაქო კომიტეტისა და მოსკოვის საბჭოს ალმასკომის, სკკპ მოსკოვის საოლქო კომიტეტისა და მოსკოვის საოლქო საბჭოს, სკკპ სამხარეო კომიტეტებისა და სამხარეო ალმასკომების, სკკპ საოლქო კომიტეტებისა და საოლქო ალმასკომების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, განსვენებულის ნათესავებისა და ახლობლებისაგან.

პირველ სამგლოვიარო ვახტზე დგანან დაკრძალვის მომწყობი მთავრობის კომისიის წევრები.

10 საათი და 15 წუთია. საპატიო ყარაულში დგებიან ამხანაგები ი. ვ. ანდროპოვი, ა. ა. გრომიკო, ა. პ. კირილენკო, კ. ტ. მაზუროვი, ა. ი. პელშე, დ. თ. უსტინოვი, ჯ. ნ. კუზნეცოვი, ბ. ნ. პონომარიოვი, ვ. ი. დოლგიხი, შ. ჯ. ზიმანინი, ი. პ. რიაბოვი, კ. ვ. რუსაკოვი.

შემდეგ კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელები მიდიან თ. დ. კულაკოვის ნათესავებთან და ახლობლებთან და სამძიმარს უცხადებენ მათ.

უწყვეტ ნაკადად მიემართებიან მოსკოველები საბჭოთა არმიის ცენტრალურ სახლში. ქარხნების, საბჭოთა მეურნეობების მუშები, კოლმეურნეები, პარტიული, საბჭოთა, პროფკავშირული, კომკავშირული მუშაკები, საბჭოთა არმიის მეომრები, მეცნიერებისა და კულტურის მოღვაწენი, საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა წარმომადგენლები, სტუდენტები ჭოხოვებიან თ. დ. კულაკოვს.

შუბარე ლუმილით ჩაიარეს

სურათზე: საბჭოთა არმიის ცენტრალური სახლის წითელდროშოვანი დარბაზი. საპატიო ყარაულში არიან კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა სახელმწიფოს ხელმძღვანელები.

(სატელეფოტო).

ქვეყნებიან, სსრ სახელმწიფოების მთელი რიგი კომუნისტური და მუშათა პარტიების წარმომადგენლები, დელეგაციები.

ყოველ სამ წუთში იცვლება საპატიო ყარაული. კუბოსთან სამგლოვიარო ვახტზე დგანან სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილენი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატათა თავმჯდომარეები, მინისტრები, მხედართმთავრები, მოსკოვისა და მისი ოლქის პარტიული და საბჭოთა ორგანიზაციების ხელმძღვანელები.

მთელი დღის განმავლობაში მოსკოვი ეთხოვებოდა თევდორე დავითის ძე კულაკოვს.

18 საათზე შეწყდა წითელდროშოვან დარბაზში შესვლა. თ. დ. კულაკოვის ცხედართან დარჩნენ განსვენებულის ნათესავები, ახლობლები და მეგობრები, დაკრძალვის მომწყობი მთავრობის კომისიის წევრები. (საკდესი).

კოსმონავტები — მინდვრებისა და ფერმების გვარდიელებს

ჩვენ, საბჭოთა კოსმონავტები, ისევე როგორც ჩვენი სამშობლოს ყველა მშრომელი, უდიდესი აღფრთოვანებითა და პასუხისმგებლობით შევხვდით სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებებს, საფუძვლიანად შეგისწავლეთ ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მოხსენება „სსრ კავშირის სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების შესახებ".

ძვირფასო მიხდვრის მშრომელებო! უსაზღვროდ გვახარებს მიმდინარე წლის მოსავლის აღების დროს მიღწეული თქვენი წარმატებები, ვამაყობთ იმ ადამიანებით, ვინც თავდადებული, ნამდვილად გმირული შრომის მაგალითს იძლევა, და გვსურს საკუთარი წვლილი შევიტანოთ საერთო სახალხო ბრძოლაში. დიდი ენერგიით განვაგრძობთ კვლევას ქვეყნის სახალხო მეურნეობის ინტერესებისათვის, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების შემდგომი აღმავლობის ინტერესებისათვის.

ბევრი ჩვენგანი აღიზარდა გლეხის ოჯახში, შრომობდა მიწაზე, ფლობს სასოფლო-სამეურნეო პროფესიებს და კარგად იცის პურის ყადრი. კარგად ვიცით, თუ რას ნიშნავს მიწათმოქმედისათვის მკა, მოსავლის აღება. ეს, კოსმოსური ენით რომ ვთქვათ, მხვეულ-მთესველის ორბიტის უმაღლესი წერტილია.

საბჭოთა კოსმონავტების რაზმმა გადაწყვიტა მემინდვრეობაში მეცხოველეობაში, ხასოფლო მშენებლობაში, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულებაში, ბაიკონურ-ბაიყანის ტრასის მშენებლობაში, ბაიკონურ-ბალხაშ

სოფლის მეურნეობის აღმავლობა საყოველთაო-სახალხო საქმეა, საერთო საზრუნავია

(გაგრძელება)

ამორტიზებული ვენახების ნაცვლად, ავრეთვე ახალ ფართობებზე 37,4 ათას ჰექტარზე გაგაშენეთ ვენახები, რაც 11,1 ათასი ჰექტარით მეტია, ვიდრე გასული შვიდი წლის მანძილზე.

მევენახეობის განვითარების მიჯნები დაამტკიცა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმმა. მიღებული პროგრამა ითვალისწინებს შემდგომ ხუთწლედში ვენახების გაშენებას 69,1 ათას ჰექტარზე და ყურძნის წარმოების გაორკეცებას ყველა კატეგორიის მეურნეობაში 1990 წლისათვის 1.350 ათას ტონამდე. ეს რეალი ამოცანაა, რომლის გადაწყვეტა ზურუნველყოფს მთლიანად კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ეკონომიკის მნიშვნელოვან განმტკიცებას, რესპუბლიკის სამრეწველო პოტენციალის გადიდებას.

ახალი ვენახების მეტი ნაწილი ახალი ტექნოლოგიური სქემით შენდება. ეს მეტად მნიშვნელოვანია, რადგან ამით იქმნება ხელშემწყობი პირობები ყურძნის მოგლა-მოყვანის კომპლექსური მექანიზაციის განხორციელებისათვის. არანაკლებ საჭიროა მკეთრად გავაუმჯობესოთ ვენახების მოვლა, რაც უკანასკნელ ხანს, განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში, საგამაფრთხილებელ გაფარულია. ეს მცირე მოსავლის მოწევის ძირითადი მიზეზია.

ჩვენ არა მარტო უნდა გავზარდოთ ყურძნის წარმოების მოცულობა, არამედ, ყოველნაირადაც უნდა ავამაღლოთ პროდუქციის ხარისხი.

ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმზე დამტკიცდა ავრეთვე მეხილეობის სამრეწველო რელსებზე გადაყვანის პროგრამა.

მეათე ხუთწლედში გათვალისწინებულია გაშენდეს 22 ათასი ჰექტარი ინტენსიური ბაღები, რომელთაგან 13 ათასი ჰექტარი უნდა გავაშენოთ ხილის მწარმოებელ მსხვილ თანამედროვე საწარმოებში, რომლებიც ახლად იქმნება.

ისეთ ავროკომბლექსებში, როგორიც არის შინდისი — ვარიანის (4 ათასი ჰექტარი), მალთაზისწყლის (2,2 ათასი ჰექტარი), ხოგლეს (2 ათასი ჰექტარი), ტირიფონის (2 ათასი ჰექტარი) კომბლექსები, უკვე დაიწყეს ან იწყებენ ინტენსიური სამრეწველო ბაღების გაშენებას და ტექნიკური ბაზის შექმნას. 1985 წლის შემდეგ მარტო ეს ავროკომბლექსები გაცილებით მეტ ხილს აწარმოებენ, ვიდრე ამჟამად მოდის რესპუბლიკის ყველა სახოგადოებრივ მეურნეობაზე ერთად მთლიანად კი ხილის წარმოებამ რესპუბლიკაში 1985 წლისათვის უნდა მიაღწიოს 870 ათას ტონას, ხოლო 1990 წელს — გადააჭარბოს 1.100 ათას ტონას.

სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, სახელმწიფო საგზამო კომიტეტმა მეცნიერებთან, ეკონომისტებთან და სხვა სპეციალისტებთან ერთად დაუყოვნებლივ უნდა დაიწყოს ღონტალური გაანგარიშებაზე მუშაობა, რათა ტექნიკური ბაზა სრულად შესაბამებოდეს წარმოების ბმარდ მასშტაბს.

ჩვენ დავისახელეთ მევენახეობისა და მეხილეობის ახალი მიჯნები. მათი მიღწევის გზაა ნაკლოვანებათა აღმოფხვრა. ნელა იზრდება ბაღ-ვენახების ფართობები, მცირეა მათი მოსავლიანობა, კვლავინდებურად დიდია ბაღ-ვენახების სიმეჩხრე.

მაგალითად, კასპის რაიონის ნოსტეს კოლმეურნეობასა და ყვავისხეევის სბჭოთა მეურნეობაში ვენახების სიმეჩხერემ მიაღწია შესაბამისად 51 და 44 პროცენტს, ხოლო ადიგენის რაიონის სოფელ არალის კოლმეურნეობასა და ამავე რაიონის სბჭოთა მეურნეობაში ხეხილის ბაღების სიმეჩხერე ერთ შემთხვევაში 37 პროცენტს, ხოლო მეორეში — 32 პროცენტს შეადგენდა. ანალოგიური მდგომარეობაა რესპუბლიკის მთელ რიგ სხვა მეურნეობებშიც.

სერიოზული ხარვეზები აქვთ ცალკეულ მეურნეობებს მევენახეობისა და მეხილეობის განვითარებაში. ეს იმის შედეგია, რომ შეავსუსტეთ მომთხოვნელობა მეურნეობებისა და რაიონების ხელმძღვანელებისადმი. ამასთან დაკავშირებით უნდა გავიხსენოთ საქართველოს კომპარტიის XXV ყრილობის მითითება — ყურადღებით გავეკიდეთ მებაღეობა-მევენახეობის მდგომარეობაში და მკაცრად გავგებინოთ პასუხი იმათ, ვისი მიზეზითაც ესოდენ ხელმეჩვიანებული აღმოჩნდა ზოგიერთი რაიონის სოფლის მეურნეობის მაპროფილებელი დარგები.

დაძაბული ამოცანები უნდა გადაწყვიტოს სოფლის მეურნეობის უფროსად სპეციფიკურმა და რთულმა დარგმა — მეცხიერებელობამ. საქართველოს სსრ ჩვენს ქვეყანაში პრაქტიკულად ერთადერთი რესპუბლიკაა, რომელიც ღია გრუნტში აწარმოებს ამ დარგის სასაქონლო პროდუქციას. ამასთანავე უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ჩვენი სუბტროპიკები ყველაზე ჩრდილოურია მსოფლიოში და ამიტომ ზმარად განიცდის ცივ ზონის ნარგაგებისათვის დამლუპველი პაერის ცივი მასებს შემოჭრის ზემოქმედებას. 1948 წელს მიღწეულ წარმოების დონეს მხოლოდ 1974 წელს გადააჭარბეთ და მას შემდეგ ყოველწლიურად რეკორდულ მოსავალს ვიწევთ. წინა სეზონში რესპუბლიკამ დაამზადა 200 ათას ტონაზე მეტი ციტრუსი და აქ, რა თქმა უნდა, მთავარი ის კი არ არის, რომ ჯანსაღელ წლებში ზამთარ-ბაფუზულ ამინდი გვწყალობდა. თავისი ნაყოფი გამოიღო, და ესაც ეს იყო მთავარი, ციტრუსის შესაძლო გავრცელების არეალის უფრო ზუსტმა განსაზღვრამ, ავროტექნიკის უფრო მაღალმა დონემ და, უდავოდ, ამ დარგისადმი პარტიელთა ხელმძღვანელობის გაუჯრობესებამ.

1977 წელს ჩვენ გადავაჭარბეთ 1980 წლისათვის დასახულ მიჯნას. ახლა ახალი, უფრო მაღალი მიჯნა უნდა დავძალიოთ. ამისათვის კი მეათე და მეთერთმეტე ხუთწლედებში უნდა გავაშენოთ ახალი პლანტაციები. ეს იოლი საქმე როდია. მაქსიმალურად უნდა გამოყენოთ მეციტრუსეობისათვის პერსპექტიული მთელი ფართობები, ამასთან არა მარტო მთლიანი მასივები, არამედ კოლმეურნეობათა ტერიტორიებზე მიმოფანტული ცალკეული მიკრონაკვეთები. მეათე ხუთწლედის დამლევამდე და მეთერთმეტე ხუთწლედის პირველ ნახევარში ციტრუსის პლანტაციებისათვის გარგისი მთელი მიწები მაქსიმალურად უნდა გამოვიყენოთ. რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროსთან ერთად ამ ამოცანის გადაწყვეტის საქმეს ხელი უნდა მოჰკიდონ სუბტროპიკული ზონის პარტიის საოლქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტებმა.

უნდა გამოვყოთ ლიმონის წარმოების პრობლემა, რომლის წილიც ციტრუსის საერთო მოცულობაში ახლა ყოველდ უმნიშვნელოა: სულ 0,4 პროცენტი 1946 წლის 15 პროცენტის ნაცვლად. არადა, სწორედ ლიმონია ციტრუსებს შორის უძვირფასესი. დღეს ამოცანად ესახავთ: ყოველწლიურად მიეიღოთ 500 მილიონი ცალი და მეტი ლიმონი. ამ მიზნით სოფლის მეურნეობის სამინისტრო ამოცანითვე უნდა შეუდგეს საჭირო დოკუმენტაციის შემუშავებას, გათვალისწინოს საბანადო დაფინანსება, მატერიალური და შრომითი რესურსები და წარმოუდგინოს თავისი მოსაზრებები საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტსა და მინისტრთა საბჭოს იმ ანგარიშით, რომ ლიმონის გასაშენებლად უკვე წლეულდელი სეზონი გამოვიყენოთ. ამასთან მეციტრუსეობის ერთ-ერთ უმთავრეს ამოცანად რჩება ნარგაგების ყინვისაგან დაცვა და ყინვაგამძლე და მაღსეკომედიგ ჯიშების გამოსაყვანად მიმდინარე მუშაობა.

ჩაის, ყურძნის, ხილის, ციტრუსისა და სხვა სამხრეთული კულტურების წარმოების ზრდისა და ხარისხის გაუმჯობესებისათვის ბრძოლა საქართველოს სახოფლო-სამეურნეო წარმოების განვითარების მთავარი მიმართულებაა. სწორედ ეს მიმართულება იქნება ჩვენთვის უმნიშვნელოვანესი. სოფლის მეურნეობის პროდუქტების მოწოდების ზრდა, საერთო-საკავშირო ფონდაში რესპუბლიკის წვლილის გადიდება, ეს, როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმმა მოვახსენეთ, **საბჭოთა საქართველოს მთავარი საზრუნავია.**

მას შემდეგ, რაც პარტიის თბილისის საქალაქო კომიტეტის თაობაზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში საგანგებოდ აღინიშნა რესპუბლიკის მოსახლეობის ბოსტნეულით მომარაგებაში არსებული ნაკლოვანებანი, დარგში მდგომარეობა მნიშვნელოვნად შეიცვალა. სახელმწიფო და კოოპერაციული ეკონომია ახლა ხილ-ბოსტნეულისა და კარტოფილზე მოსახლეობის მოთხოვნილების დაკმაყოფილების ძირითადი წყაროა. ამას მოწმობს ციფრებიც. თუ 1972 წელს მოსახლეობამ საკოლმეურნეო ბაზრებში 62.2 ათასი ტონა ბოსტნეული იყიდა, ხოლო სახელმწიფო საყიდველ ქსელში — 47,6 ათასი ტონა, რაც მთელი რეალიზებული პროდუქციის 43,3 პროცენტს შეადგენს 1977 წელს საკოლმეურნეო ბაზრებზე გაიყიდა 46,3 ათასი ტონა, ხოლო სახელმწიფოსავაჭრო ქსელში 73,4 ათასი ტონა, ანუ სახელმწიფო სექტორის ხვედრითი წონა 61,3 პროცენტამდე გაიზარდა. უფრო შემაშფოთებელია ეს ტენდენცია ხილის, კარტოფილის, კერძოდ, საადრეო კარტოფილის რეალიზაციაშიც. რომელიც წინათ საერთოდ არ იყიდებოდა მაღაზიებში.

მოსახლეობისათვის ხილის, ბოსტნეულისა და კარტოფილის მიყიდვის ესოდენ მნიშვნელოვან ზრდას ზათი წარმოებისა და დამზადების მკვეთრი აღმავლობის მიუხედავ მივაღწიეთ. 1977 წელს 1972 წელთან შედარებით ბოსტნეულის დამზადება გადიდდა 84 პროცენტით, ხილისა — 59 პროცენტით, კარტოფილისა კი — ერთიორად.

მაგრამ ყოველივე ეს მხოლოდ დასაწყისია. ამ საქმეში ჩვენ ჯერ კიდევ ბევრი ნაკლი გვაქვს. ჯერ კიდევ ყველა რაიონი, თვით ის რაიონებიც კი, რომლებსაც თანაბრად ხელსაყრელი პირობები აქვთ. ენერგიულად არ მუშაობენ მებოსტნეობის განვითარებისათვის. მაგალითად, თუ მარნეულის რაიონის სახოგადოებრივმა მეურნეობებმა ბოსტნეულის წარმოება მერვე ხუთწლედთან შედარებით 6,5 ათასი ტონიდან 36 ათას ტონამდე გაზარდეს, ხოლო მოსავლიანობა 214 პროცენტით გაადიდეს, ლაგოდეხის რაიონის მეურნეობებმა ამავე პერიოდში ბოსტნეული კულტურების მოსავლიანობა შეამცირეს.

ჩვენ მკვეთრად უნდა გავზარდოთ ბოსტნეულის წარმოება. ამ ამოცანის წარმატებით გადაწყვეტა დიდად იქნება დამოკიდებული ამაზე. თუ როგორ გადოდიან ამ საქმეს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, შესაბამისი პარტიული კომიტეტები. დიდმნიშვნელოვანი როლი ეთამაშა რესპუბლიკის აგრარულ-სამრეწველო-სავაჭრო გაერთიანებას, რომელმაც თავის საბჭოთა მეურნეობებში უნდა მოუყაროს თავი სასაქონლო ბოსტნეულისა და საადრეო კარტოფილის ძირითადი მასის წარმოებას.

აქვე უნდა დავსძინოთ, რომ გაჯრობის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა და თვით სავაჭრო ქსელი ჯერ კიდევ ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნებს, ცუდად არის მომზადებული დასახული მოცულობის ხილ-ბოსტნეულისა და კარტოფილის მიღების, შენახვის და რეალიზაციისათვის.

საქართველოს სოფლის მეურნეობაში სოლიდური ადგილი უკავია თამბაქოს. ეფერზეთოვან კულტურებს, მზესუმზირას, შაქრის ჭარხალს და ზოგიერთ სხვა სუბტროპიკულ და ტექნიკურ კულტურას. თუ გავითვალისწინებთ რესპუბლიკის მიწის საკარგულების სიმცირეს, ამ კულტურებისათვის ფართობების გადიდების იმედი არ უნდა გვქონდეს. მაგრამ როგორც მეილი ჩვენი ქვეყანა, ისე რესპუბლიკაც სერიოზულად არის დაინტერესებული ამ პროდუქციის წარმოების გადიდებით. მაშასადამე წარმოების ზრდის ტემპის გაძლიერების ერთადერთი გზაა ამ კულტურებს მოსავლიანობის შემდგომი გადიდება. საამისოდ ჩვენ კარგი წანამძღვრები გვაქვს.

მაგალითად, შაქრის ჭარხლის მოსავლიანობით რესპუბლიკას მტკიცედ უკავია ერთ-ერთი პირველი ადგილი ქვეყანაში. მზესუმზირას მოსავლიანობა თითქმის საშუალო-საკავშირო დონეზეა, ხოლო ცალკეულ წლებში აღემატება ავიდან ამ დონეს. რაც შეეხება თამბაქოსა და ეფერზეთოვან კულტურებს, აქ ჩვენ უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ამ კულტურებზე საკავშირო მრეწველობის უფიდესი ბოლოხვნაა. აღნიშნული დარგების შემდგომი განვითარება უნდა ხორცელდებოდეს მაღალი აგროტექნიკის, თანამედროვე, ყველაზე პროგრესული ტექნოლოგიების დანერგვის, შრომატევადი პროცესების მექანიზაციის, ფართო სამეურნეობათაშორისო კოოპერაციის ბაზაზე წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის საფუძველზე.

სამარცვლე მეურნეობა — ეს, როგორც ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა თქვა, სოფლის მეურნეობის საფუძველთა საფუძველია. ეი რატომ იყო, რომ ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმმა ესოდენ დიდი ყურადღება დაუთმო მარცვლეულის წარმოების შემდგომი ზრდის საკითხებს.

ჩვენი რესპუბლიკა, როგორც იცით, მესამედითაც კი ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას საკუთარი წარმოების მარცვლეულით. ჩვენ, რა თქმა უნდა, არც ვისახავთ მიზნად ასეთ ამოცანას. მაგრამ ეს როდი გვაძლევს უფლებას შევეგუოდეთ იმას, რომ მარცვლეულის მოსავლიანობა ფართობებზე, რომლებსაც ასეთი გამირვებით გამოვყოფთ მისთვის, მნიშვნელოვნად ჩამორჩებოდეს ჩვენს შესაძლებლობებს და დღეს საშუალოდ ჰექტარზე შეადგენდეს 19.8 ცენტნერს, თუმცა უკანასკნელ წლებში იგი თითქმის 41 პროცენტით გაიზარდა.

შეშფოთებას იწვევს მარცვლეულის ნათესების შემცირების ტენდენცია. 12 წლის მანძილზე ეს ნათესები 119 ათასი ჰექტარით შემცირდა. ბევრნი ამ შემცირებას მრავალწლოვანი ნარგაგების გაშენების ზრდით ხსნიან. მაგრამ მრავალწლოვანი ნარგაგების ფართობი აღნიშნულ პერიოდში სულ 54 ათასი ჰექტარით გადიდდა,

პარტიის ზოგიერთი რაიკომის მეოცანი სულ ტყუილად ამიზეზებს სახნავების ნაკლებობას, ან ვითომდა მეცხოველეობის საკვები ბაზის განმტკიცებას აუცილებლობას. სხვათაშორის სამარცვლე მეურნეობის განვითარება დიდად განსაზღვრავს მეცხოველეობის განვითარებასაც. მარცვლეული ხომ ბევრ ხორცი, ბევრე რძე და კვერცხი და მეცხოველეობის სხვა პროდუქტია.

ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმმა განსაზღვრა 1980 წლამდე მარცვლეულის წარმოების ზრდის პროგრამა. იგი ითვალისწინებს მარცვლეულის წარმოების მთლიანი მოცულობის მილიონ ტონამდე გადიდებას. ეს საესებით რეალური პროგრამაა. საამისოდ ჩვენ დღესაც და პერსპექტივაშიც გვაქვს შესაბამისი საფუძველი ფართობები; რეალურია აგრეთვე მარცვლეული კულტურების დაგეგმილი მოსავლიანობაც.

ჩვენ უკვე აღვნიშნეთ, რომ უკანასკნელ ხანს სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება და დამზადება. მაგრამ ეს ტემპი ჯერჯერობით ვერ უზრუნველყოფს, **რომ** ამ საარსებო მნიშვნელობის დარგმა თავი დააღწიოს ღრმა ჩამორჩენას, რომელიც მრავალი წლის მანძილზე შეიქმნა მეცხოველეობისადმი, როგორც რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის არამაპროფილებელი დარგისადმი, არასწორი, ტენდენციური დამოკიდებულების შედეგად.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის იულისის პლენუმის დადგენილებაში ჩვენ ამიერკავკასიისა და შუა აზიის რესპუბლიკებთან ერთად გაკრიტიკებული ვართ იმისათვის, რომ **ვერ მივაღწიეთ არსებით გაუმჯობესებას მეცხოველეობაში, განსაკუთრებით პარტიკომის ეროდუქტიულობის ზრდაში, ხოლო ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა გვიჩვენეთ, რომ ჩვენში, ისევე როგორ ზემოაღნიშნულ რაიონებში, წელა წყდება საკუთარი წარმოების ხორცისა და რძის პროდუქტებით მოსახლეობის უზრუნველყოფის ამოცანა.**

ესეც ერთხელ კიდევ მოწმობს, თუ რამდენად დროულად დასვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XVIII პლენუმმა ამოცანა, რომელიც ასე ჩამოაყალიბა: **„საქართველოს შეუძლია გახდეს, უნდა გახდეს და კიდევაც გახდება მაღალგანვითარებული მეცხოველეობის რესპუბლიკა!“.**

კრიტიკა იმის გამო, რომ ჩვენში კვლავინდებურად მცირეა პირტიტყვის პროდუქტიულობა, სამართლიანად უნდა მივიჩნიოთ, ვინაიდან, სწორედ ტემპის მიუხედავად, რესპუბლიკაში ხუთწლედის ორი წლის შედეგებით ბევრი მაჩვენებელი ჯერ კიდევ ჩამოუვარდება საშუალო-საკავშირიოს.

განსაკუთრებით ობიექტურად ეიყენებთ ხორცის წარმოების გადიდების რეზერვებს, ასეთი გადიდება კი ივლისის პლენუმმა უპირველეს ამოცანად მიიჩნია. 1974 წლამდე ხორცის წარმოება რესპუბლიკაში ექსტენსიური მეთოდებით, პრიმიტიულ პირობებში, შეუწონასწორებელი ულუფებით წარმოებდა, საზოგადოებრივი მეურნეობების მიერ ჩაბარებული მსხვილფეხა რქიანი პირტიტყვის მხოლოდ 11 პროცენტი იყო უმაღლესი ნასუქობისა, თითქმის 26 პროცენტს კი დაბალი კონდიციის პირტიტყვი შეადგენდა. რეალიზებული პირტიტყვის საშუალო წონა 226 კილოგრამი იყო.

იმავე 1974 წელს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მოიწონა წითელწყაროს და ბოგდანოვკის რაიონების გამოცდილება პირტიტყვის ინტენსიური სუქების დარგში და რესპუბლიკის პარტიულ, საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოებს ურჩია ფართოდ დაენერგათ იგი. ამ პერიოდში გაიშალა მუშაობა მესაქონლეობის ინტენსიფიკაციისათვის, აშენდა სახელმწიფო და საკოლმეურნეობათაშორისო სასუქებელი კომბლექსები, პუნქტები და მოედნები. გადიდდა სახელმწიფოსათვის ჩასაბარებელი პირტიტყვის კონდიციები: შარშან რეალიზებული პირტიტყვის დაახლოებით 29 პროცენტი უმაღლესი ნასუქობისა იყო, ხოლო დაბალი ნაკეებობისა და მკლე — 12 პროცენტი. საშუალო ჩასაბარებელი წონა გაიზარდა 22 კილოგრამით. ეს ცუდი ბრდა როდია. მაგრამ რაიონების უმრავლესობამ ჯერ ვერ მიაღწია საშუალო ჩასაბარებელ წონას — 265 კილოგრამს, როგორც ეს 1977 წლისათვის განსაზღვრა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის XVIII პლენუმმა.

იმისათვის, რომ ეს რეზერვები ავამოქმედოთ, მუშაობა ისე უნდა მოვაწყოთ, რომ უკვე მიჯნარე ხუთწლედისათვის მსხვილფეხა რქიანი პირტიტყვის დასაკლავად გათვალისწინებული მთელი სულადობა სუქდებოდეს ინტენსიური მეთოდებით სპეციალურ კომბლექსებში და მოედნებზე. ამისათვის ფართოდ უნდა გავშალოთ შემსუბუქებული ტიპის სამეურნეობათაშორისო სასუქებელი მოედნების მშენებლობა.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს სამეთო სახორცე მესაქონლეობის განვითარებას. ძრბის ხორცის წარმოების გადიდებისათვის მუშაობა ისეთი ანგარიშით უნდა ვაწარმოოთ, რომ 1980 წლისათვის ბუერთი პირტიტყვის საშუალო ჩასაბარებელმა წონამ 300 კილოგრამს მიაღწიოს, ხოლო განვითარებული მეცხოველეობის რაიონებში — 350-400 კილოგრამს.

ხორცის წარმოების გადიდებაში არანაკლები მნიშვნელობა აქვს მეღორეობის ინტენსიურ განვითარებას. უკანასკნელ ხანს აქაც მიღწეულია გარკვეული წარმატებანი, მაგრამ ოდიდან ვერ აკეიცილეთ დასანანი ხარვეზები და შეცდომები. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის კატეგორიული მითითებების მიუხედავად, რესპუბლიკაში სამოცდაათიან წლებში დაუსაბუთებლად გაუქმდა 229 მეღორეობის ფერმა, მათგან დიდი უმრავლესობა, თითქოსდა, — სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის მოტივებით. ასეთი სპეციალიზაცია არავის არ სჭირდებია!

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, რაიონული ორგანოები ახორციელებენ ღონისძიებებს წარსულში დაშვებული შეცდომების გამოსწორებისათვის. ასამდე კოლმეურნეობამ და საბჭოთა მეურნეობამ უკვე აღადგინა მეღორეობის ფერმები. წლის დამლევამდე საჭიროა აღდგეს წინათ ლიკვიდირებული ყველა ფერმა და ფორო ეფექტიანად გამოიყენოთ მეურნეობის ამ მალმწიფადი დარგის ზრდის უმცირესი შესაძლებლობანი კი.

ამავე დროს უნდა განვაგრძოთ მსხვილი მეღორეობის კომპლექსების, სამეურნეობათაშორისო რეპროდუქტორებისა და სასუქებელი მოედნების მშენებლობა.

ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმის შემდეგ განვლილ წლებში სამარცვლეოში შეიქმნა სრულიად ახალი ინდუსტრიალიზებული მეფრინველეობის დარგი. ახლა სახელმწიფო და საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის თაბრიკები სამრეწველო ტექნოლოგიით იმდენ კვერცხს აწარმოებენ, რომ შეაძლებლობა მოგვეცა 4.5-ჯერ გავეზარდოთ მისი შესყიდვა. ახალი თაბრიკების მშენებლობისა და მოქმედთა რეკონსტრუქციის ღამთავრების შემდეგ ყვერცხის წარმოება მეორეთმეტე ხუთწლედში 600-650 მილიონ ცალს მიაღწევს. ამით ჩვენი მოსახლეობის მოთხოვნილება ამ პროდუქტზე სრულად დაკმაყოფილდება საკუთარი წარმოების ხარჯზე.

მაგრამ უკანასკნელ დრამდე ჩვენში სათანადო ყურადღება არ ეთმობოდა სახორცე მეფრინველეობის განვითარებას. გარკვეული დისპროპორცია შეიქმნა საბრაილერო მეფრინველეობის საზიანოდ ამიტომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა ესოდენ დიდი ყურადღება დაუთმო მარცვლეულის წარმოების შემდგომი ზრდის საკითხებს.

ჩვენი რესპუბლიკა, როგორც იცით, მესამედითაც კი ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილებას საკუთარი წარმოების მარცვლეულით. ჩვენ, რა თქმა უნდა, არც ვისახავთ მიზნად ასეთ ამოცანას. მაგრამ ეს როდი გვაძლევს უფლებას შევეგუოდეთ იმას, რომ მარცვლეულის მოსავლიანობა ფართობებზე, რომლებსაც ასეთი გამირვებით გამოვყოფთ მისთვის, მნიშვნელოვნად ჩამორჩებოდეს ჩვენს შესაძლებლობებს და დღეს საშუალოდ ჰექტარზე შეადგენდეს 19.8 ცენტნერს, თუმცა უკანასკნელ წლებში იგი თითქმის 41 პროცენტით გაიზარდა.

ბუნფოთებას ადგილი მარცვლეულის ნათესების შემცირების ტენდენცია. 12 წლის მანძილზე ეს ნათესები 119 ათასი ჰექტარით შემცირდა. ბევრნი ამ შემცირებას მრავალწლოვანი ნარგაგების გაშენების ზრდით ხსნიან. მაგრამ მრავალწლოვანი ნარგაგების ფართობი აღნიშნულ პერიოდში სულ 54 ათასი ჰექტარით გადიდდა,

პარტიის ზოგიერთი რაიკომის მეოცანი სულ ტყუილად ამიზეზებს სახნავების ნაკლებობას, ან ვითომდა მეცხოველეობის საკვები ბაზის განმტკიცების აუცილებლობას. სხვათაშორის სამარცვლე მეურნეობის განვითარება დიდად განსაზღვრავს მეცხოველეობის განვითარებასაც. მარცვლეული ხომ ბევრ ხორცი, ბევრე რძე და კვერცხი და მეცხოველეობის სხვა პროდუქტია.

ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმმა განსაზღვრა 1980 წლამდე მარცვლეულის წარმოების ზრდის პროგრამა. იგი ითვალისწინებს მარცვლეულის წარმოების მთლიანი მოცულობის მილიონ ტონამდე გადიდებას. ეს საესებით რეალური პროგრამაა. საამისოდ ჩვენ დღესაც და პერსპექტივაშიც გვაქვს შესაბამისი საფუძველ ფართობები; რეალურია აგრეთვე მარცვლეული კულტურების დაგეგმილი მოსავლიანობაც.

ჩვენ უკვე აღვნიშნეთ, რომ უკანასკნელ ხანს სწრაფი ტემპით მიმდინარეობს მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოება და დამზადება. მაგრამ ეს ტემპი ჯერჯერობით ვერ უზრუნველყოფს, **რომ** ამ საარსებო მნიშვნელობის დარგმა თავი დააღწიოს ღრმა ჩამორჩენას, რომელიც მრავალი წლის მანძილზე შეიქმნა მეცხოველეობისადმი, როგორც რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის არამაპროფილებელი დარგისადმი, არასწორი, ტენდენციური დამოკიდებულების შედეგად.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის დადგენილებაში ჩვენ ამიერკავკასიისა და შუა აზიის რესპუბლიკებთან ერთად გაკრიტიკებული ვართ იმისათვის, რომ **ვერ მივაღწიეთ არსებით გაუმჯობესებას მეცხოველეობაში, განსაკუთრებით პარტიკომის პროდუქტიულობის ზრდაში, ხოლო ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევმა გვიჩვენეთ, რომ ჩვენში, ისევე როგორ ზემოაღნიშნულ რაიონებში, წელა წყდება საკუთარი წარმოების ხორცისა და რძის პროდუქტებით მოსახლეობის უზრუნველყოფის ამოცანა.**

ესეც ერთხელ კიდევ მოწმობს, თუ რამდენად დროულად დასვა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XVIII პლენუმმა ამოცანა, რომელიც ასე ჩამოაყალიბა: **„საქართველოს შეუძლია გახდეს, უნდა გახდეს და კიდევაც გახდება მაღალგანვითარებული მეცხოველეობის რესპუბლიკა!“.**

კრიტიკა იმის გამო, რომ ჩვენში კვლავინდებურად მცირეა პირტიტყვის პროდუქტიულობა, სამართლიანად უნდა მივიჩნიოთ, ვინაიდან, სწორედ ტემპის მიუხედავად, რესპუბლიკაში ხუთწლედის ორი წლის შედეგებით ბევრი მაჩვენებელი **ჯერ კიდევ ჩამოუვარდება** საშუალო-საკავშირიოს.

განსაკუთრებით ობიექტურად ეიყენებთ ხორცის წარმოების გადიდების რეზერვებს, ასეთი გადიდება კი ივლისის პლენუმმა უპირველეს ამოცანად მიიჩნია. 1974 წლამდე ხორცის წარმოება რესპუბლიკაში ექსტენსიური მეთოდებით, პრიმიტიულ პირობებში, შეუწონასწორებელი ულუფებით წარმოებდა, საზოგადოებრივი მეურნეობების მიერ ჩაბარებული მსხვილფეხა რქიანი პირტიტყვის მხოლოდ 11 პროცენტი იყო უმაღლესი ნასუქობისა, თითქმის 26 პროცენტს კი დაბალი კონდიციის პირტიტყვი შეადგენდა. რეალიზებული პირტიტყვის საშუალო წონა 226 კილოგრამი იყო.

იმავე 1974 წელს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა მოიწონა წითელწყაროს და ბოგდანოვკის რაიონების გამოცდილება პირტიტყვის ინტენსიური სუქების დარგში და რესპუბლიკის პარტიულ, საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოებს ურჩია ფართოდ დაენერგათ იგი. ამ პერიოდში გაიშალა მუშაობა მესაქონლეობის ინტენსიფიკაციისათვის, აშენდა სახელმწიფო და საკოლმეურნეობათაშორისო სასუქებელი კომბლექსები, პუნქტები და მოედნები. გადიდდა სახელმწიფოსათვის ჩასაბარებელი პირტიტყვის კონდიციები: შარშან რეალიზებული პირტიტყვის დაახლოებით 29 პროცენტი უმაღლესი ნასუქობისა იყო, ხოლო დაბალი ნაკეებობისა და მკლე — 12 პროცენტი. საშუალო ჩასაბარებელი წონა გაიზარდა 22 კილოგრამით. ეს ცუდი ბრდა როდია. მაგრამ რაიონების უმრავლესობამ ჯერ ვერ მიაღწია საშუალო ჩასაბარებელ წონას — 265 კილოგრამს, როგორც ეს 1977 წლისათვის განსაზღვრა საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის XVIII პლენუმმა.

იმისათვის, რომ ეს რეზერვები ავამოქმედოთ, მუშაობა ისე უნდა მოვაწყოთ, რომ უკვე მიჯნარე ხუთწლედისათვის მსხვილფეხა რქიანი პირტიტყვის დასაკლავად გათვალისწინებული მთელი სულადობა სუქდებოდეს ინტენსიური მეთოდებით სპეციალურ კომბლექსებში და მოედნებზე. მათისათვის ფართოდ უნდა გავშალოთ შემსუბუქებული ტიპის სამეურნეობათაშორისო სასუქებელი მოედნების მშენებლობა.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა დაეთმოს სამეთო სახორცე მესაქონლეობის განვითარებას. ძრბის ხორცის წარმოების გადიდებისათვის მუშაობა ისეთი ანგარიშით უნდა ვაწარმოოთ, რომ 1980 წლისათვის ბუერთი პირტიტყვის საშუალო ჩასაბარებელმა წონამ 300 კილოგრამს მიაღწიოს, ხოლო განვითარებული მეცხოველეობის რაიონებში — 350-400 კილოგრამს.

ხორცის წარმოების გადიდებაში არანაკლები მნიშვნელობა აქვს მეღორეობის ინტენსიურ განვითარებას. უკანასკნელ ხანს აქაც მიღწეულია გარკვეული წარმატებანი, მაგრამ ოდიდან ვერ აკეიცილეთ დასანანი ხარვეზები და შეცდომები. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის კატეგორიული მითითებების მიუხედავად, რესპუბლიკაში სამოცდაათიან წლებში დაუსაბუთებლად გაუქმდა 229 მეღორეობის ფერმა, მათგან დიდი უმრავლესობა, თითქოსდა, — სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის მოტივებით. ასეთი სპეციალიზაცია არავის არ სჭირდებია!

სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, რაიონული ორგანოები ახორციელებენ ღონისძიებებს წარსულში დაშვებული შეცდომების გამოსწორებისათვის. ასამდე კოლმეურნეობამ და საბჭოთა მეურნეობამ უკვე აღადგინა მეღორეობის ფერმები. წლის დამლევამდე საჭიროა აღდგეს წინათ ლიკვიდირებული ყველა ფერმა და ფორო ეფექტიანად გამოიყენოთ მეურნეობის ამ მალმწიფადი დარგის ზრდის უმცირესი შესაძლებლობანი კი.

ამავე დროს უნდა განვაგრძოთ მსხვილი მეღორეობის კომპლექსების, სამეურნეობათაშორისო რეპროდუქტორებისა და სასუქებელი მოედნების მშენებლობა.

ცენტრალური კომიტეტის მარტის პლენუმის შემდეგ განვლილ წლებში სამარცვლეოში შეიქმნა სრულიად ახალი ინდუსტრიალიზებული მეფრინველეობის დარგი. ახლა სახელმწიფო და საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის თაბრიკები სამრეწველო ტექნოლოგიით იმდენ კვერცხს აწარმოებენ, რომ შეაძლებლობა მოგვეცა 4.5-ჯერ გავეზარდოთ მისი შესყიდვა. ახალი თაბრიკების მშენებლობისა და მოქმედთა რეკონსტრუქციის ღამთავრების შემდეგ კვერცხის წარმოება მეორეთმეტე ხუთწლედში 600-650 მილიონ ცალს მიაღწევს. ამით ჩვენი მოსახლე

სოფლის მეურნეობის აღმავლობა საყოველთაო-სახალხო საქმეა, საერთო საზრუნავია

(გაგრძელება)

მოახდენს შრომის ენერგოდატევადობის ამაღლებაზე. ამიტომ ჩვენთვის ახლა მთავარია არა სეირეული ენერგეტიკის საერთო ზრდა, არამედ ხაზო ენერგეტიკისა და ელექტროგადამცემი ტრანსტორების შექმნა, მათთვის შესაბამისი შლეიფის კომპლექტის შერჩევა.

სამწუხაროდ, ამდენი მანქანები ჩვენ არ გვაქვს. ნორმატივებით ტრაქტორის ღირებულების ყოველ ათას მანეთზე ჩვენში უნდა მოდიოდეს 2.300-3.000 მანეთის ღირებული შლეიფი, ფაქტიურად კი მოდის სულ 520 მანეთისა, რაც 5-6-ჯერ ნაკლებია, ვიდრე უნდა იყოს.

ტრაქტორებისა და სასოფლო-სამეურნეო მანქანების წარმოებისას გულდასმით უნდა გავითვალისწინოთ ბუნებრივ-ხაზარმო პირობები, განსაკუთრებით ამა თუ იმ კულტურის მოვლა-მოყვანისა და აღების თავისებურებანი, მეურნეობათა სპეციალიზაცია და ამ მეურნეობებში დარგების შეხამება, რაც საშუალებას მოგვცემს მკვეთრად ავამაღლოთ შრომის ენერგოღატევადობა, ტექნიკის გამოყენების ეფექტიანობა და სოფლის მეურნეობის კულტურების მოვლა-მოყვანისა და აღების მექანიზაციის დონე, შეეაბამოთ ამ მანქანებით შესრულებულ სამუშაოთა თვითღირებულება.

მართალია, ამ წლიდან რესპუბლიკაში მოგვარდება ხელის ჩაის წაკრეფი და ჩაის სასხვავი აპარატების სეროიული წარმოება, რომლებიც სამუალებას მოგვცემს მექანიზებული გაეხაღოთ მეტად შრომატევადი ოპერაციები ბოის მეჩაიეობაში. ამაში უდიდეს დახმარებას გვიწევენ სკკპ ცენტრალური კომიტეტი და საკავშირო მთავრობა. მაგრამ სწორედ ჩვენი რესპუბლიკის პირობებში გათვალისწინებული სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის წარმოება შეგვიძლია მოვაყოთ უფრო ფართო საფუძველზე. მხედველობაში გვაქვს „საქსოფლმანქანის“ ქარხანა, ქუთაისის მცირეგაბარიტიანი ტრაქტორების ქარხანა და ზოგიერთი სხვა საწარმო. ყოველად შეუწყნარებელია, რომ „საქსოფლმანქანის“ ქარხნის მიერ წარმოებული პროდუქციის 80 პროცენტზე მეტი არ შეესაბამება მის პროფილს და ხელს არ უწყობს საქართველოს სოფლის მეურნეობაში საწარმო პროცესების მექანიზაციის დონის ამაღლებას. ამასთან დაკავშირებით პრეტენზიები გვაქვს თბილისის ხრულიად საკავშირო „სამთოსოფლმანქანის“ ინსტიტუტისადმი, რომელმაც უნდა გეგიარახოს ტექნიკური პოლიტიკა სამთო მიწათმოქმედებისა და სუბტროპიკული კულტურების დარგში, ამასთან არა მარტო რესპუბლიკაში, არამედ საკავშირო მასშტაბითაც. მაგრამ, ეტყობა, ინსტიტუტის ხელმძღვანელობა სხვა აზრისაა. ამას, ეტრიდან, მოწმობს ის ფაქტი, რომ სამუშაოთა თემატიკის ფაზისებისას ინსტიტუტმა ხელმძღვანელობამ შესაძლოდ მიიჩნია უარი ეთქვა სამთო საკვებწარმოების მანქანების შემუშავებაზე.

რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ უნდა დაიჭიროს აგროტექნიკური ბოთხოვნების შემუშავება ჩვენს სპეციფიკურ პირობებში მუშაობისათვის მთელი რიგი ახალი მანქანების შესაქმნელად.

ამასთანავე უნდა შევიმუშაოთ შესაბამისი წინადადებები სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესაბამისად, რათა უფრო სწრაფად განვავითაროთ მეთერმეტე ხუთწლეულში სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობა, მინერალური სასუქებისა და ზამპრიმიკატების წარმოება, გავზარდოთ სოფლის მეურნეობისათვის სპეციალიზებული სატრაქტორო ავტომობილების მიწოდება. ზუსტად უნდა განესაზღვროთ ქიმიური, მეკრობიოლოგიური და კომბინირებული საკვების მრეწველობის განვითარების პერსპექტივები. უნდა მოვიფიქროთ იგივეე რესპუბლიკაში მეცხოველეობისა და საკვებწარმოების მანქანათმშენებლობის სიმძლავრეთა შექმნის საკითხი.

უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს იმას, რომ გამოვნახოთ სოფლის მეურნეობაში ტექნიკის გამოყენების ყველაზე ეფექტიანი ორგანიზაციული ფორმა. ეს საკითხი განსაკუთრებით მომწიფდა, რადგან სუბრო ორგანიზაციული ფორმების უქონლობა იწვევს იმას, რომ შეუწყნარებლად იქსაქსება და იფანტება, მთლიანად არ იტვირთება სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე აბანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ **სოფლის მეურნეობის ინტენსიფიკაციის ამაღლი დონე წარმოუდგენელია ტექნიკის გამოყენებაში, ქიმიზაციასა და მელიორაციაში სამეურნეოებათშორისო კოოპერაციის გარეშე.**

ჩვენი რესპუბლიკის პირობებში **ამას განსაკუთრებული** მნიშვნელობა ენიჭება. საჭიროა უფრო გაბედულად ექმნიდეთ ასეთ სამეურნეოებათშორისო გაერთიანებებს, უწინარეს ყოვლისა, მექანიზაციის გაერთიანებებს, მით უმეტეს, რომ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებით გათვალისწინებულია ასეთი გაერთიანებათა შექმნა მომდინარე წლიდან.

როცა ტექნიკის ეფექტიანი გამოყენების პრობლემებზე ვლაპარაკობთ, აუცილებლად უნდა აღვნიშნოთ, რომ სასოფლო-სამეურნეო მანქანა-მოწყობილობის რემონტისა და განსაკუთრებით ტექნიკური მოსახურების საწარმოო ბაზის განვითარების ტემპი მნიშვნელოვნად ჩამორჩება ახალი დიდმწარმოებლური ტექნიკით დარგის აღჭურვის ტემპს.

საქსოფლტექნიკის სპეციალიზებული სარემონტო საწარმოების ქსელი უნდა უზრუნველყოფდეს გადიდებული რესურსების მქონე მანქანა-აგრეგატების კაპიტალურ რემონტს, აგრეთვე გაცვეთილი დეტალების ცენტრალიზებულ აღდგენას.

ბევრ ჩვენს მეურნეობაში უწესივრობის აღმოფხვრას, ტექნიკური მომსახურების სამუშაოებსა და დამხმარე ოპერაციებს მთელი ცვლის ოფლის თითქმის ნახევარი ხმარდება. თანაც ამას ძირითადად აკეთებენ პრიმიტიულად, ხელით, და ამიტომ — უხარისხოდ. ასეთ პირობებში თვით ცხოვრება გვიკარნახებს, რომ საჭიროა განვახორციელოთ მანქანა-ტრაქტორთა პარკისა და ფერმების მოწყობილობის ტექნიკური მომსახურების სპეციალიზაცია „სოფლტექნიკის“ მონაწილეობით.

ამრიგად, „საქსოფლტექნიკის“ ძირითადი ამოცანა, სოფლის მეურნეობის მატერიალურ-ტექნიკურ მომარაგებასთან ერთად, უნდა გახდეს კოლმეურნეობების და საბჭოთა მეურნეობების მანქანა-ტრაქტორთა პარკისა და ფერმების მოწყობილობის რემონტის და გამსაკუთრებით — ტექნიკური მომსახურების სპეციალიზაციის შემდგომი გაღრმავება.

რამდენიმე სიტყვას მოგახსენებთ სოფლის მეურნეობაში ტრანსპორტის გამოყენების შესახებ. დღეს, როცა ქვეყანაში ჯერ კიდევ არ არის მოგვარებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ავტომობილების წარმოება, საჭიროა ჩვენს ხელთ არსებული საავტომობილო პარკი მაქსიმალურად მოვუმარჯვოთ ძირითადი სასოფლო-მეურნეო ეფექტს მოგვცემს ჩაის მწვანე ფოთლის, ყურძნის, ხილის, ბოსტნეულის, კარტოფილისა და სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების უტარო გადაზიდვის უკეთესი ორგანიზაცია.

რესპუბლიკის რელიეფის სპეციფიკური პირობები მოითხოვს აგრეთვე კიდევ ერთ საბაგირო და მონორელსიანი ტრანსპორტის ქსელის განვითარებას. ამ საქმეში ჩვენ საკმაო გამოცდილება გვაქვს. დღესდღეობით შექმნილია ქვეყანაში ერთადერთი სამმართველო „სუქაბაგირგზა“, რომელიც ფესვაძლებლობას გვაძლევს პირველი და საკმაოდ მტკიცე ნაბიჯები გადავდგათ დასახული ამოცანის გადაწყვეტის გზაზე. მეათე ხუთწლედში რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის საჭიროებისათვის დაგეგმილია აშენდეს 10 კიდევ ერთი, რომელებთაც სხვადასხვა პროდუქტს და მინერალურ სასუქს გადაკეთნთ ძნელად მისაგდომ რაიონებში.

მთის პირობებში მოსავლის ასაღები სამუშაოებისათვის საბაგირო ტრანსპორტის განვითარება უფრო ფართო მასშტაბითა და გაძლიერებული ტემპით უნდა ვაწარმოოთ. ეს დიდად პერსპექტიული საქმეა და სწორი იქნება, თუ რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დაკვალებთ შეიმუშაოს საჭირო ღონისძიებანი, წინადადებანი, და წარუდგინოს ისინი საქართველოს კომპარტიის, ცენტრალურ კომიტეტსა და საკავშირო ორგანოებს.

რაც შეეხება მონორელსიან ტრანსპორტს, მან უკვე პრაქტიკულად დაამტკიცა თავისი ეფექტიანობა. უკვე განსაზღვრულია სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილება მონორელსიან ტრანსპორტიორებზე. ვვარდება მათი სამრეწველო გამოშვების ორგანიზაცია. ახლა ამოცანა ის არის, რომ უფრო სწრაფად დაეძლიოთ ყველა დაბრკოლება და შეავუდგეთ ამ დანადგარების მიწოდებას სოფლის მეურნეობისათვის.

ბევრი სერიოზული ნაკლი და გადაუჭრელი საკითხი გვაქვს მელიორაციის დარგშიც. არადა, ამ საქმესაც უდიდესი სახსრები ჩაესარდება. ფაქტები მოწმობს, რომ უკიდურესი საჭიროების შემთხვევაშიც კი არ იარწყვება მთელი სარწყავი ფართობი, არ ხორციელდება ღონისძიებანი ჭარბტენიანი მიწებიდან ზედმეტი წყლის გადასაგდებად, რომელიც უბეი წვიმების შედეგად გროვდება.

ჩვენში ჯერ კიდევ ცოტა როდია მეურნეობები, სადაც სარწყავი თუ დასაშრობი ქსელი არსებითად მიშვებულია და სასოფლო-სამეურნეო კულტურების რწყვა წარმოებს უხარისხოდ, აგროტექნიკური ვადების უხეში დარღვევით. ყოველივე ამის შედეგად შარშან თითოეულ ჰექტარ დაშრობილ მიწაზე მიღებულია 24,1 ცენტნერი მარცვლეული, ხოლო სარწყავ მიწაზე 19,4 ცენტნერი. გულახდილად რომ ვთქვათ, ეს მაჩვენებლები ვერ არის სახარბიელო. ასე, გვაძლევს ფაქტიურად მინიმალურ შედეგს მიწების მელიორაციაზე დახარჯული უდიდესი შრომა და სახსრები.

ჩვენ დიდ იმედს ვამყარებთ ამას წინათ შექმნილ „საქმთავარწყალმშენის“ სამმართველოზე, რომელმაც ენერგიულად მოჰკიდა ხელი ხელი. ახლა ამ საკავშირო დაქვემდებარების მთავარი სამმართველოს გამგებლობაშია მთელი წყალსამეურნეო მშენებლობა. ეს პასუხსაგები საქმეა. ჩვენი ერთ-ერთი ყველაზე გადაუდებელი ამოცანაა მთლიანად, ზუსტად დაწესებულ ვადაში და თვისებრივად მაღალ დონეზე გაგვაზარდოთ ელექტროენერგიის ზემო ალაზნის სარწყავი სისტემის მშენებლობის დამთავრების, კოლმეურნეობის დაბლობის მიწების დაშრობისა და სასოფლო-სამეურნეო ათვისების მთელი პროგრამა.

რესპუბლიკის მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს ახლა შესაძლებლობა მიეცა მთელი ძალ-ონე მოახმაროს საქმის თრიაო მნიშვნელოვან მხარეს — სამელიორაციო სისტემების, ექსპლოატაციას, რწყვის მასშტაბის გადიდებასა და ხარისხის გაუმჯობესებას, სისტემის მუშაკთა პასუხისმგებლობის გაძლიერებას სასოფლო-სამეურნეო შრომის საბოლოო შედეგებისათვის.

ლოკალური ამოცანების გადაწყვეტა, ზოგჯერ დიდი მასშტაბის, ამოცანებისაც კი, არ გამორიცხავს, პირიქით, უფრო მწვავედ აყენებს საკითხს ტექნიკის მთელი მიწების დაშრობის, რწყვის, გასარწყავების გაუმლაშურების ერთიანი გენერალური სქემის შემუშავების საკითხს. მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტრომ, „საქმთავარწყალმშენმა“ და საქართველოს წყალთა მეურნეობის სახელმწიფო საპროექტო ინსტიტუტმა დაინტერესებულ ორგანიზაციებთან ერთად უნდა გააძლიერონ მუშაობა ამ მიმართულებით.

გადაუდებელად უნდა გადაეწყვიტოთ აგრეთვე ეროზიასთან ბრძოლის პრობლემა. მის მასშტაბზე შეგვიძლია ვამტკიცოთ შემდეგი მონაცემების მიხედვით: ამჟამად რესპუბლიკაში ეროზირებული მიწების ფართობი 400 ათას ჰექტარს აღწევს. საქართველოს ტერიტორიაზე აღრიცხულია 10 ათასზე მეტი მეწყერსაშიში უბანი. ასეთ პირობებში ყოველად შეუწყნარებელია ეროზიასაწინააღმდეგო ღონისძიებათა გენერალური სქემის დამთავრება-დამტკიცების შემდგომი გაჭიანურება. მიმდინარე წლის დამლევამდე ჩვენ სპეციალური დადგენილება უნდა მივიღოთ ამ საკითხზე.

დიდი ყურადღება სჭირდება მოსახლეობის სასმელი წყლით მომარაგებას. ჩვენ მოვახდინეთ სასოფლო წყალსადენი ქსელის მშენებლობისა და მისი მოვლის მაქსიმალური ცენტრალიზაცია. ახლა ეს საქმე მელიორაციისა და წყალთა მეურნეობის სამინისტროს დაეკისრა. მზადდება სადირექტივო ორგანოების ახალი დადგენილება, რომელიც განსაზღვრავს სასოფლო წყალსადენების მშენებლობის უახლოესი შვიდი წლის პროგრამას.

დაბოლოს, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ინტენსიფიკაციის მესამე ფაქტორი გახლავთ მიწების ქიმიზაცია, რაც ჩვენში, სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ არ შეესაბამება სოფლის მეურნეობის წარმოების თანამედროვე მოთხოვნებს.

ტრანსპორტირების, შენახვისა და ნიადაგში შეტანისას მინერალური სასუქის დანაკარგი რესპუბლიკაში 10-12 პროცენტს აღწევს. და ეს მაშინ, როცა ჩვენი ინტენსიური სოფლის მეურნეობის მოთხოვნილება სასუქზე, სრულად ვერ კმაყოფილდება. ამ დიდმნიშვნელოვან საქმეში მკაცრი სახელმწიფო წესრიგი უნდა დამყარდეს, როგორც ეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა მოითხოვა.

ახლა აუცილებელია, რომ სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, მისმა რაიონულმა სამსახურებმა, აგრეთვე ადგილობრივმა პარტიულმა და საბჭოთა ორგანოებმა უზრუნველყონ აგროქიმიური მომსახურების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის განხორციელება, სამეურნეოებათშორისო და რაიონული აგროქიმიური ცენტრების შექმნა, აგრეთვე განახორციელონ უკვე მოხდებული და დამტკიცებული მინერალური სასუქისა და ზამპრიმიკატების შესანახი საწყობების ოპტიმალური განლაგების ერთიანი რესპუბლიკური სქემა. ამავე დროს დიდი ყურადღება უნდა დაეთმოს ორგანული სასუქის რაიონალურ გამოყენებას, ამ საქმეში ჩვენ ჯერ კიდევ ძალიან ბევრი გადაუწყვეტელი საკითხი გვაქვს.

აგროსამრეწველო კომპლექსის უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილია გადამამუშავებელი მრეწველობა, რომლის პრობლემებზეც საკმაოდ საფუძვლიანად ვ�ლაპარაკეთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმზე. ხაზგასმით აღინიშნა, რომ ამ დარგის სიმძლავრეთა გასაადიდებლად უკანასკნელ წლებში ბევრი რამ გაკეთდა.

მაგრამ, მაგალითად, ჩაის ფაბრიკების სადღეღამისო სიმძლავრეთა 7,4 ათას ტონამდე გადიდების მუუხედავად, ჩაის ფოთლის პიკ-შემოსვლის დროს (დღეღამეში 7 ათას ტონაზე მეტი) სერიოზული დაბრკოლებები იქმნება მის მიღებასა და გადამუშავებაში. რით არის ეს გამოწვეული? პირველ რიგში იმით, რომ ძალზე გაცვეთილია ძირითადი ტექნოლოგიური მოწყობილობა და გაუარესდა დამზადებული ფოთლის მექანიკური შედგენილობა, რის შედეგადაც ალებულობს მანქანების მწარმოებლობა. ამიტომ საჭიროა მივაღწიოთ არსებული საწარმოო ფართობების უკეთ გამოყენებას, განვახორციელოთ ჩაის ფაბრიკების რეკონსტრუქცია, დავაჩქაროთ ახალი სამრეწველო ობიექტების ამოქმედება, იმ ანგარიშით, რომ გამოირიცხოს ნედლეულის გაფუჭება პიკ-შემოსვლის დროს.

სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების ამოცანების გადაწყვეტა, რომლებიც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა დასახა, დიდად არის დამოკიდებული მეცნიერული ნამუშევრებისა და გამოკვლევების ეფექტიანობის მკვეთრ ამაღლებაზე, მეცნიერებისა და პრაქტიკის კავშირის განმტკიცებაზე.

ჩვენი აგრარიკოსი მეცნიერების მნიშვნელოვანი მიღწევების მიუხედავად, გაცილებით მეტს მოვალეთ სოფლის მეურნეობის მეცნიერებისაგან. ამ დარგში ქვეყანა ხშირად არაკომპლექსურად წარმოებს და პრაქტიკის მოთხოვნებს ჩამორჩება. მართალია, მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტმა ხელი მოჰკიდა საინტერესო პრობლემების შემუშავებას. მაგრამ ეს მხოლოდ დასაწყისია.

ჩვენს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებას გარკვეულ წილად ეკისრება პასუხისმგებლობა იმისათვის, რომ რესპუბლიკაში ჯერ კიდევ მცირეა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოსავლიანობა და დაბალია მეცხოველეობის პროდუქტიულობა. ჯერეკენ დონეზე არ დგას სასოფლო-სამეურნეო კულტურებისა და ცხოველების სელექციისა და გენეტიკის, მეთესლეობის გაუჯობესებისათვის მიმდინარე მუშაობა.

მეცნიერებს მეტი ყურადღება მართებთ ცეოლითების — ბუნებრივი მოლეკულური საცრებისადმი, რომელთა გამოყენება ფრიად პერსპექტიულია ნიადაგის გაჯანყოყიერებლად, საკვების გასამდიდრებლად და ა. შ.

ჩვენ აგრეთვე ვერ გვაკმაყოფილებს ნიადაგის ნაყოფიერების ამაღლებისა და ეროზიის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხებზე მეცნიერული კვლევის დონე. წლითიწლობით იზრდება სეტყვისა და ყინვის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა შემუშავებისათვის გამოყოფილი ასიგნებანი, მაგრამ შეესაბამის უკუგებას ჯერჯერობით ვერ ვიღებთ. ბუნების ეს მოვლენები კვლავ დიდ ზიანს აყენებენ ვენახებსა და ხეხილის ბაღებს.

როგორც ზედათ, ამხანაგებო, ამოცანები ჩვენი მეცნიერების წინაშე დიდი და უადრესად მნიშვნელოვანია დასახული. იმაზე, თუ როგორი პასუხისმგებლობით მოეკიდებიან ისინი მთავარს — ფუნდამენტური სასოფლო-სამეურნეო პრობლემების გადაწყვეტას, დამოკიდებულია ჩვენი სოფლის მეურნეობის განვითარების, მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების აღმავლობის ტემპის ზრდა.

ეს საქმის ერთი მხარეა. მისი მეორე მხარეა სოფლის მეურნეობის პრაქტიკოსთა ერთი ნაწილის ჯერ კიდევ დაუძლეველი ინერტულობა წარმოებაში მეცნიერთა წინადადებებისა და ნამუშევრების დანერგვის საკითხებში. იმ არცთუ ბევრი რეკომენდაციიდანაც კი, რომლებსაც მეცნიერება მაინც სთავაზობს მეურნეობას, ყოველწლიურად დიდი-დიდი 30-40 პროცენტი ინერგება.

მეტად საჭიროა, რომ სოფლის მეურნეობაში მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების მრავალმხრივი პრობლემების შემუშავებაში უფრო აქტიურად მონაწილეობდნენ არა მარტო სოფლის მეურნეობის მეცნიერების მუშაკები, არამედ მთლიანად საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემია, ცოდნის ყველა დარგის მეცნიერები.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმის მოთხოვნის მიუხედავად, ჩვენს ეკონომისტ მეცნიერებს ჯერ კიდევ არ დაუწყიათ იმ პროცესების ღრმა და საფუძვლიანი შესწავლა, რომლებიც ხდება ჩვენს სოფლში მეურნეობის სპეციალიზებულ და კონცენტრირებულ გაძოლასთან დაკავშირებით, რამაც წარმოება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების მართვის ახალი ფორმები.

ცხოვრება, პრაქტიკა ბევრ ახალსა და საყურადღებოს წარმოშობს. ბევრ საკმეში ჩვენ სანტერესო გამოცდილება გვაქვს შეძენილი. მაგრამ ჯერ კიდევ არა გვაქვს ამ გამოცდილების მეცნიერული განზოგადება.

ავეიოოთ, მაგალითად, აგროარეულ-სამეურნეო გაერთიანების ან აბაშის, რაიონის სოფლის მეურნეობის მართვის გაერთიანების მუშაობის გამოცდილება. ან კიდევ ჩვენს პრაქტიკაში სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების ახალი სისტემის დანერგვა, რომელმაც საკმაო ინტერესი გამოიწვია რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთაც. დავასახელებთ კიდევ სასოფლო-სამეურნეო საწარმოო გაერთიანებების — მართვის რაიონული რგოლის მუშაობის გამოცდილებას. არც ერთ ამ საკითხზე, არც ერთ ამ პრობლემაზე ჩვენ არ გვაქვს ჩვენი ინსტიტუტების ფუნდამენტური ნამუშევრები, ჩვენი მეცნიერების რეკომენდაციები.

ჩვენს პრაქტიკოსებს, ჩვენს სასოფლო-სამეურნეო წარმოებას ხომ ასეთი რეკომენდაციები მეტისმეტად სჭირდება. ამ დღეებში შესაძლებლობა გვქონდა ერთხელ კიდევ დავწმუნებულიყავით ამაში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტში ჩვენი IX პლენუმის შემდეგ შექმნილი სოფლის მეურნეობის მართვის რაიონული საწარმოო გაერთიანებების ხელმძღვანელებთან შეხვედრის დროს. ეს ორგანოები ახლა ჩამოყალიბების პროცესში არიან, აწყდებიან ბევრ სიძნელეს, გაუკვალავი გზით მიდიან. იმის ნაცვლად, რომ დაეხმარონ, რჩევა-დარიგება მისცენ მათ ადგილზეს, დააბრალონ ზეგანდელ მეურნეობათა ერთიერთობის ფორმები. ესე იგი აქტიური გავლენა მოახდინონ ამქმაოდ მიმდინარე პროცესების დაჩქარებაზე, ბევრმა ჩვენმა ეკონომისტმა მეცნიერმა მოლოდინის პოზიცია დაიკავა, ყველაფერს გარედან უყურებს, და იმ შემთხვევაში, თუ ექსპერიმენტი მოსალოდნელ შედეგს **არ** მოიტანს, იტყვიან, ჩვენ რა შუაში ვართო.

ახლა, როცა საბჭოთა სოფელში მიმდინარეობს საწარმოო ძალების განვითარების და წარმოებითი ურთიერთობის დახვეწის დინამიკური პროცესები, უფლება გვაქვს ჩვენი ისტორიკოსებისგან, ფილოსოფოსებისაგან, სოციოლოგებისაგან მოველოდეთ ღრმა თეორიულ გამოკვლევებს. დიდ მუშაობას ეწევა ჩვენი შემოქმედებითი ინტელიგენცია. ამაზე მრავალგზის გვოლაპარაკია. თუმცა მაინც მიგვაჩნია, რომ იგი ჯერ კიდევ ვალშია მიწათმოქმედთა და მეცხოველეთა წინაშე. პირდაპირ უნდა ითქვას, რომ ძალიან მცირე გამონაკლისის გარდა, დღემდე არ შექმნილი ჩვენი თანამედროვეების შესანიშნავ მიღწევათა ღირსი მკაფიო მხატვრული და პუბლიცისტური ნაწარმოებები.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა დიდი ყურადღება დაუთმო კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების ეკონომიკის საკითხებს. პლენუმის მონაწილეებს შესაძლებლობა ჰქონდათ გასცნობოდნენ სსრ კავშირის ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველოს მიერ სპეციალურად მოამზადებულ კრებულში დაბეჭდილ მასალებს. ეს ძალიან საინტერესო მასალებია, რომლებიც საშუალებას გვაძლევენ მოვიგონოთ მნიშვნელოვანი შეჯერება-განზოგადება. კერძოდ, მთლიანი პროდუქციის ზრდის ტემპით — 180 პროცენტი და შრომის ნაყოფიერების ზრდის ტემპით — 79 პროცენტი — საქართველოს სსრ რესპუბლიკამ მეათე ხუთწლედის პირველ ორ წელიწადში მეშვიდე ხუთწლედთან შედარებით მნიშვნელოვნად გაუსწრო საშუალო-საკავშირო მაჩვენებლებს.

სამწუხაროდ, გაცილებით მეტია ციფრები, რომლებიც ჩვენს სასარგებლოდ არ მეტყველებს. ეს, უწინარეს ყოვლისა, არის მეცხოველეობის პროდუქტიულობის, სიმაღლის, ბოსტნეულის, კარტოფილის, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების, ბოსტნეულის, ხილეულის, ბამბის, ბოსტნეულის, კარტოფილის, სასოფლო-სამეურნეო კულტურების, საკვები ძირხვენების მოსავლიანობის, სოფლის მეურნეობის თითქმის ყველა პროდუქტის თვითღირებულების მაჩვენებლები.

ანალოგიური სტატისტიკური კრებული მოამზადა საქართველოს სსრ ცენტრალურმა სტატისტიკურმა სამმართველომაც. იგი თქვენ დაგიტოვდათ, და დარწმუნებული ვარ, რომ თითოეული თქვენგანი ღრმად დაანალიზებს ყველა ამ მასალას, შეაჯერებს მონაცემებს, განსაზღვრავს იმ რაიონისა თუ ფერმის ადგილს საერთო-რესპუბლიკურ მაჩვენებლებში, რომლებსაც იგი ხელმძღვანელობს, გამოიტანს აქედან სერიოზულ დასკვნებს და აქტიურად ეძიოთ დასახავს მათი გაუჯობესების ღონისძიებებს.

ისევე როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე, სერიოზული ყურადღება უნდა დაეთმოთ დაგეგვის, სტიმულირების, სამეურნეო ანგარიშის განმტკიცების, აგროსამრეწველო კომპლექსის ყველა დარგის კავშირურთიერთობის გაუჯობესების ეკონომიკური მექანიზმის შემდგომი სრულყოფის საკითხებს.

საქმე ის არის, რომ ეკონომიკური მექანიზმის სრულყოფის პროცესები ეხებოდეს აგროსამრეწველო კომპლექსის მთელი ჯაჭვის რგოლებს: მრეწველობას, რომელიც ქმნის წარმოების საშუალებებს სოფლის მეურნეობისათვის, სოფლის მეურნეობასა და მრეწველობას, რომელიც სასოფლო-სამეურნეო ნედლეულს აშუშავებს.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის დადგენილებაში მოცემულია მითითება, რომ, მეთერთმეტე ხუთწლედიდან, რესპუბლიკებს, მხარეებს, ოლქებს, რაიონებს, კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს დაუწესდეთ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების შესყიდვის ერთიანი დაძაბული, მაგრამ რეალური გეგმა ხუთი წლისათვის წლების მიხედვით.

გარდა ამისა, პლენუმმა მოიწონა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება რძის, მატყლის, ყორაყლის, ცხრის ხორცის, კარტოფილისა და ზოგიერთი სახეობის ბოსტნეულის შესასყიდი ფასების მომატების შესახებ, (საცალო ფასების შეუცვლელად). ამ პროდუქტების ფასების მომატებით მეურნეობებისათვის დამატებითი სახლაური ქვეყანაში 3.200 მილიონ მანეთს შეადგენს წელიწადში.

პლენუმმა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დავალა განაგრძოს მუშაობა შესასყიდი ფასების სრულყოფისათვის. ამასთან დაკავშირებით უნდა აღინიშნოს, რომ რესპუბლიკაში სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ფასების სწორი და მეცნიერულად დასაბუთებული განსაზღვრის საკითხი სერიოზული ხარვეზებია. ბევრ პროდუქტზე დაწესებული არ არის ოპტიმალური შესასყიდი ფასები, რომლებიც ხელს შეუწყობდნენ სამეურნეო ანგარიშის განმტკიცებას, პროდუქციის მოცულობის გადიდებით და ხარისხის გაუჯობესებით მეურნეობათა დაინტერესების ამაღლებას. ასეთი მდგომარეობა დიდ ამოკანებს უსახავს რესპუბლიკის ფასების სახელმწიფო კომიტეტს, რომელიც ამ საკითხებში ყოველთვის ვერ ახერხებს აქტიურობასა და ინიციატივას.

სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ მთელი რიგი დადგენილებანი მიიღეს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე, რომლებითაც ჯათვალისწინებულია მეათე და მეთერთმეტე ხუთწლედებისათვის მოქმედების გრძელვადიანი პროგრამა.

ეჭვი არ არის, რომ ეს დიდმნიშვნელოვანი ღონისძიებანი უზრუნველყოფს ბევრი ჩვენი კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის ეკონომიკის მნიშვნელოვან განმტკიცებას, რომელთა მაჩვენებლები ჯერ კიდევ მეტად არადამაკმაყოფილებელია.

1 ივლისისათვის რესპუბლიკის საზოგადოებრივ მეურნეობებს 600 მილიონ მანეთამდე დავალიანება ჰქონდათ ბანკის მოკლევადიანი და გრძელვადიანი კრედიტებით, მათგან დაახლოებით 32 მილიონი მანეთი ვადაგასულია. გარდა ამისა, წლის დადგომისთვის საბჭოთა მეურნეობებს საბრუნავ საშუალებებში ჰქონდათ გარღვევა 39 მილიონი მანეთის ოდენობით, ხოლო კოლმეურნეობათა ვადაგასული დავალიანების თანხა მარტო შრომის ანაზღაურების მხრივ 10 მილიონ მანეთს აღემატებოდა.

მართალია, ზოგიერთი ჩვენი კოლმეურნეობისა და საბჭოთა მეურნეობის ეკონომიკის შესუსტებისათვის ობიექტური წინაძღვრებიც იყო. ეს არის ძირადღირებული მეცხოველეობის ობიექტების მშენებლობისათვის გამოყოფილი სულ უფრო მზარდი კაპიტალური დანახარჯები, დიდ ფართობებზე მრავალწლოვანი ნარგავების გაშენება, რომლებიც ჯერჯერობით მოსავალს არ იძლევიან. ეს არის საშენი მასალებისა და ტექნიკის გაძვირება. დაბოლოს, ეს არის სტიქიური უბედურებანი — გაზაფხულის სუსხი, სეტყვა, წყალდიდობა.

მაგრამ სწორი არ იქნება მთელი ზარალი ამ ობიექტურ ფაქტორებს მიეაწეროთ. საკმაოდ ხშირად ვაწყდებით უყაირათობას, უგულგილობას, იმას, რომ არ იცით სახელმწიფო კაპიკის დათვლა, რაც ხშირად დოყლაპობის მიზეზია. განა ცუდი ამბიდან ბრალია, რომ ჩვენში არ უფიფთხილდებიან ტექნიკას, ცუდად უვლიან მექანიზმებს, რის გამოც იგი სწრაფად გამოფის. მწყობრიდან? ეს კი იწვევს მექანიზაციის დაბალ დონეს, შრომის მაღალ პირფაირ დანახარჯებს, იმას, რომ შრომის ნაყოფიერება ჩვენს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ძალიან დაბალია.

განა უნარიანად შეიძლება ჩაითვალოს სოფლის მეურნეობისადმი ხელქმედველობა, მაგალითად, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში, სადაც შარშან თხუთმეტმავე საბჭოთა მეურნეობამ აწარმოა 9,6 მილიონი მანეთის მთლიანი პროდუქცია, ხოლო მათმა ზარალმა 4,2 მილიონი მანეთი შეადგინა, სხვანაირად რომ ვთქვათ, წარმოებული პროდუქციის ყოველ მანეთზე დახარჯეს დაახლოებით მანეთ-ნახევარი? ბუნებრივია, ასეთი, უკაცრელი პასუხია, მეურნეობრიობით ვერ მივიღწევთ არა მარტო გაფართოებულ კვლაწარმოებას, არამედ ელემენტარულად თავსაც ვერ გავიტანთ, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი, რესპუბლიკის სახელმწიფო საგეგმო კომიტეტი და სოფლის მეურნეობის სამინისტროო სერიოზულად უნდა დაიბმარონ ამხანაგებს სამხრეთ ოსეთიდან, გაითვალისწინონ იქ შექმნილი განსაკუთრებული პირობები, რომლებსაც ანგარიში უნდა გაეწიოს.

აქედან გამომდინარეობს დასკვნა: პარტიული, საბჭოთა, სასოფლო-სამეურნეო ორგანოები ჯეროვანი სიღრმით არ სწვდებიან ეკონომიკის საკითხებს, არ ანალიზებენ, არ ეძებენ კოლმეურნეობებისა და საბჭ

სოფლის მეურნეობის აღმავლობა საყოველთაო-სახალხო საქმეა, საერთო საზრუნავია

(დასასრული)

როგორც ჩანს, ჯერ კიდევ გაგლენას ახდენს უწყვეტი დაქსაქსულობის ძალა, ეს კი სერიოზული მუხრუჭია ავროსამრეწველო ინტეგრაციისათვის მუშაობაში.

როგორც სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე ითქვა, სამეურნეოთაათშორისო კოოპერაციის საკითხები მუდამ უნდა იდგეს სოფლის პარტიორგანიზაციათა, რაიონული, საოლქო და რესპუბლიკური ხელმძღვანელი ორგანოების დღის წესრიგში.

სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სპეციალიზაციისა და კონცენტრაციის, დარგის მართვის სრულყოფის, რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის მაღალგანვითარებულ სექტორად მისი გადაქცევის საკითხთა გადაწყვეტაში მნიშვნელოვანი როლი ეკისრებათ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ხელმძღვანელებსა და სპეციალისტებს, კერძოდ, საშუალო რგოლის კადრებს. ამასთან დაკავშირებით ყოველად შეუწყნარებელია, რომ ჩვენში ამქამად კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობებისა და სამეურნეოთაშორისო საწარმოების 14 ათასი განყოფილებიდან, ბრიგადიდან, ფერმიდან 6.200-ზე მეტს მეთაურობენ პრაქტიკოსები, მაშინ, როცა რესპუბლიკაში ყოველწლიურად მზადდება უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების მქონე სოფლის მეურნეობის 4 ათასამდე სპეციალისტი.

ამ დღეებში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა და რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ მიიღეს დადგენილება სოფლის მეურნეობის საშუალო რგოლის კადრების განმტკიცების შესახებ. როსტოვის საოლქო პარტიული ორგანიზაციის მუშაობის გამოცდილების მიხედვით, შეიძუშავეს ამ კადრების მომზადების, გადამზადების, კვალიფიკაციის ამაღლების, ატესტაციის სამი წლის პროგრამა, რათა 1980 წლის დამლევისათვის საშუალო რგოლის ყველა ქვეგანყოფილებას 95 პროცენტზე მეტს მეთაურობდნენ მხოლოდ სპეციალისტები.

ახლა ყველა პარტიული კომიტეტის, სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და სხვა დაინტერესებული სამინისტროებისა და უწყებების ამოცანა ის არის, რომ უთუოდ უზრუნველყონ მიღებული გადაწყვეტილების შესრულება სრული მოცულობით.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმმა დიდი ყურადღება დაუთმო საზოგადოებრივი და პირადი დამზმარე მეურნეობის ინტენსივობის სწორი შეხამების საკითხებს. აღინიშნა, რომ კოლმეურნეთა, მუშათა და მოსამსახურეთა პირადი დამხმარე მეურნეობა დღესაც მიწამოქმედებისა და მეცხოველეობის სასაქონლო პროდუქციის გადიდების სერიოზული რეზერვია, ამიტომ საჭიროა საკარმიდამო მეურნეობის განვითარების პროცესების რეგულირება, რათა, ჯერ ერთი, ყოველნაირად მივცეთ სტიმული ამ მეურნეობაში პროდუქციის წარმოების ზრდას, და მეორე, გავაძლიერთ ბრძოლა სოფლის მეურნეობის პროდუქციის სპეკულაციის, მოგებეჭლობის, ცალკეული უპატიოსნო ადამიანების ამ მისწრაფების წინააღმდეგ, რომ გამდიდრდნენ უშრომელი შემოსავლის ხარჯზე.

როგორც ცნობილია, ახლახან მიღებულია რესპუბლიკის სადირექტივო ორგანოების დადგენილება კოლმეურნეთა, მუშათა, მოსამსახურეთა და სხვა მოქალაქეთა პირადი საკარმიდამო მეურნეობების და კოლექტიური მებაღეობისა და მებოსტნეობის განვითარების შესახებ. ამ დღეებში მინისტრთა საბჭომ დაამტკიცა დებულება კოლექტიური მებაღეობისა და მებოსტნეობისათვის მიწის ნაკვეთების შეურეგისა და გამოყოფის წესის შესახებ, ხოლო რაიონულმა კომისიებმა უკვე დაიწყეს ამ მიზნით გამოსაყოფი ნაკვეთების აღრიცხვა. ზოგიერთ საწარმოსა და დაწესებულებაში იქმნება მებაღეობისა და მებოსტნეობის კოოპერატივები.

ეს მეტად რთული და შრომატევადი სამუშაოა, რომელიც დიდ სიფრთხილეს და ყურადღებას მოითხოვს. მოქალაქეებისათვის მიწის აკვეთების გამოყოფა დაკავშირებული ისეთი მნიშვნელოვანი სოციალური პრობლემების გადაწყვეტასთან, როგორიცაა ქვების პროდუქტების რესურსების გადიდება, მშრომელთა დასვენების პირობების, გაუმჯობესება, დასვენების საათებში დასაქმების ამაღლება, ჯანსაღ შრომაში მოზარდთა ჩაბმა, რასაც დიდი აღმზრდელობითი მნიშვნელობა აქვს, და სხვ. პერსპექტივაში, როცა ამ მიზნით გამოყოფილი ათასობით ჰექტარი ტიალი მიწა, ბალებით, ვენახებით, ბოსტნებით დაიფარება, რამდენადაც გადვიდეთ მოსახლეობის ხილით, ბოსტნეულით, მეფრინველეობის პროდუქტებითა და სხვა სურსათით უზრუნველყოფის პრობლემების გადაწყვეტა.

განხორციელებულ ღონისძიებათა შედეგად ბევრად გაადიდდება სასურსათო პროდუქტების რესურსები. ამასთან დაკავშირებით უფრო მეტი მნიშვნელობა ენიჭება სოფლის მეურნეობის პროდუქციის დამზადების ახალ სისტემას, რომელიც კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა "მეურნეობებში სულ უფრო უმჯობესდება და ქმნის ოპტიმალურ პირობებს საკარმიდამო ნაკვეთებზე მოყვანილი ჯარის პროდუქტების რეალიზაციისათვის. **სწორედ ამიტომ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი კვლავაც განახორციელებს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, აგრეთვე მოსახლეობის მეურნეობებში წარმოებული სოფლის მეურნეობა პროდუქტების რეალიზაციის დაწესებული და უკვე გამოცდილი წესის დაცვის მტკიცე ბაზის.**

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე ლენინი ილიას ძე ბრეჟნევმა თქვა, რომ სოფლად მშენებლობის განვითარებისათვის, ზრუნვა ახლა პარტიის აგრარული პოლიტიკის უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილი გახდა.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1965 წლის მარტის პლენუმის შემდეგ რესპუბლიკაში საკმაო მუშაობა განხორციელდა სასოფლო მშენებლობის მასშტაბის გადიდებისა და ხარისხის გაუმჯობესებისათვის. ცვლილებები, მართლაც რომ უდიდესია, მაგრამ ამ საქმეში ჯერ კიდევ არის სერიოზული ხარვეზები და ნაკლოვანებანი. საკმარისი ტემპით ვერ ვითარდება სოფლად მშენებლობის საწარმოო ბაზა. საიჯარო სამუშაოთა საერთო გეგმის შესრულებისას რესპუბლიკის სასოფლო მშენებლობის სამინისტრო სისტემატურად ვერ ითვისებს „სოფლის მეურნეობის" დარგის მიხედვით გამოყოფილ სახსრებს. უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე, არ შესრულებულა 27,3 მილიონი მანეთის სამუშაოები, რომელთა მნიშვნელოვანი წილი შოდის ბოლო ორ წელზე. ამის შედეგად სასოფლო-სამეურნეო წარმოებას სისტემატურად აკლდება მრავალი მილიონი მანეთის ძირითადი ფონდები. მარტო სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხაზით 1977 წელს საექსპლოატაციოდ არ გადაუციათ 185 ობიექტი, რომელთა ძირითადი ფონდების ღირებულება 40 მილიონი მანეთია. სასოფლო მშენებლობის სამინისტრო ქალაქებში უფრო მეტს აშენებს და რესურსებსა და ყურადღებას აკლებს სასოფლო მშენებლობებს. ამრიგად, მთლიანად გეგმის შესრულება სამინისტროს ხაზით სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მშენებლობათა საზიანოდ ხდება.

სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა ხარისხი მეტად ნელა უმჯობესდება, ბევრი ობიექტი ხარვეზებით ბარდება. სერიოზული ნაკლოვანებანია სასოფლო მშენებლობაში კაპიტალურ დაბანდებათა დაგეგმვაში. ხშირად სახსრები იქსაქსება მრავალ მშენებლობაზე. კაპიტალდაბანდებათა და სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა დაგეგმილი მოცულობები ჯერ კიდევ სათანადოდ არ არის დაკავშირებული დაფინანსებასთან, საპროექტო-სახარჯთაღრიცხვო დოკუმენტაციით, ტექნოლოგიური მოწყობილობით უზრუნველყოფასთან.

დაპროექტებასა და მშენებლობაში საკმარისად არ არის გათვალისწინებული სოფლის სპეციფიკური პირობები. ყოველივეს ჯერჯერობით ყურადღება როდი ექცევა კომპლექსურ ექსპერიმენტულ მშენებლობას.

ნაკლოვანებანი სასოფლო მშენებლობაში მნიშვნელოვანწილად იმითაც არის გამოწვეული, რომ ჩვენში დღემდე არ არის ერთიანი შემაკავთის სამსახური. მაგალითად, სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხაზით სამუშაოები ერთდროულად წარმოებს 1.500-ზე მეტ ობიექტზე. ამასთან 600-ზე მეტი მეურნეობა და საწარმო დამოუკიდებელი შემკვეთია, ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ ასეთი სისტემის დროს სამინისტროს ხელმძღვანელობასა და კონტროლს წმინდა ფორმალური ხასიათი აქვს. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს და რესპუბლიკის მთავრობამ გაითვალისწინეს ეს ვითარება და რამდენიმე დღის წინათ მიიღეს გადაწყვეტილება სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში ერთიანი შემკვეთის სამსახურის შექმნის შესახებ. ამ ორგანომ უნდა ეკისროს სასოფლო მშენებლობის პროცესების მართვის ყველა საკითხი. ვფიქრობთ, რომ მიზანშეწონილია სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დავუქვემდებაროთ საქართველოს სასოფლო მშენებლობის სახელმწიფო-საპროექტო ინსტიტუტი. ეს სამინისტროს შესაძლებლობას მისცემს მთლიანად განახორციელოს ერთიანი სამშენებლო პოლიტიკა სოფლად.

საჭიროა მოწესრიგდეს ინდივიდუალური და კოოპერაციული სპეციალ მშენებლობა სოფლის მოსახლეობის მონაწილეობით, აგრეთვე ბინების მშენებლობა კოლმეურნეთა სახლრებით.

ახალი მშენებლობა უნდა შეეხამებოდეს კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში არსებული საწარმოო ობიექტების რეკონსტრუქციასა და მოდერნიზაციას, მაგრამ ამ მიზნით გამოიყოფა მხოლოდ დარგის განვითარებისათვის გათვალისწინებული სახსრების 16 პროცენტი, რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ხაზით კი უფრო ნაკლებიც, ცხრა პროცენტი, მაშინ, როცა მთლიანად საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში მოქმედ სამძღვარეთა რეკონსტრუქციისა და განახლების კაპიტალური დაბანდებანი 23 პროცენტს შეადგენს.

სოფლის მოსახლეობის, განსაკუთრებით მთიანი რაიონების მოსახლეობის, ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისა ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სიარტომობილო გზები. უკანასკნელი წლების მანძილზე რესპუბლიკაში გაწეულია საკმაო მუშაობა საგზაო მშენებლობის შემდგომი სრულყოფისათვის. შესრულდა ხაშურ-ზესტაფონის, თბილისი-მარნეულისა და სხვა გზების რეკონსტრუქციის სამუშაოთა მნიშვნელოვანი მოცულობა. მოკლე დროში დამთავრდა გზის მშენებლობა სვანეთში. უახლოესი პერსპექტივისათვის განსაზღვრულია აჭარის, ფშავ-ხევსურეთისა და მთათუშეთის მთიანი რაიონებისაკენ გზების მშენებლობის პროგრამა.

სამრეწველო და სატრანსპორტო საწარმოებმა, ხაროვანებმა და სამშენებლო ორგანიზაციებმა უფრო აქტიური დამხმარეა უნდა გაუწიონ სოფლის სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ბაზის განმტკიცებაში. თითოეულ საწარმოს უნდა ჰქონდეს სამეფო დახმარების კონკრეტული გეგმები — ისეთი გეგმები, როგორიც თბილისს კიროვის რაიონს აქვს. თბილისს, ქუთაისს, რუსთავისა და რესპუბლიკის სხვა ქალაქებს მთელი რიგი საწარმოებისა და ორგანიზაციების სამეფო დახმარების მეთხებთან აშენდა მრავალი სასეანე ტრანზეა, მეცხოველეობის სადგომი, საკვების სამშრომ. ეს პრაქტიკა კვლავაც უნდა განვავითაროთ.

ამხანაგებო!

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა განსაზღვრა სოფლის მეურნეობის აღმავლობისათვის ბრძოლის ახალი ეტაპი. ახალ ეტაპს, კი როგორც პლენუმზე აღინიშნა, უნდა შეესაბამებოდეს პარტიული ხელმძღვანელობის უფრო მაღალი დონეც, მასებში მუშაობის უფრო სრულყოფილი მეთოდებიც.

ახლახან, ცენტრალური კომიტეტის XI პლენუმზე, ვაიმართა სერიოზული, ერთობ საფუძვლიანი სხვა-ბასი საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1976 წლის ივნისის დადგენილების მიხედვით, პარტიულ-პოლიტიკური და იდეოლოგიური მუშაობის შემდგომი სრულყოფის, მშრომელთა კომუნისტური აღზრდის გაუმჯობესების ამოცანათა შესახებ.

დღეს საქმე უნდა ეხებოდეს ამას, რომ საბრძოლოდ მოვამზადოთ ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის ყველა საშუალება, დავრაზმოთ ქალაქისა და სოფლის კომუნისტები, ყველა მშრომელი სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1978 წლის ივნისის პლენუმის მასალებსა და გადაწყვეტილებებში. პლენუმზე ამხანაგ ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევის მოხსენებაში მოცემული ქვეყნის სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების გრანდიოზული პროგრამის განსახორციელებლად საყოველთაო-სახალხო ბრძოლისათვის. პლენუმის გადაწყვეტილებანი საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის საოლქო, საქალაქო, რაიონული კომიტეტების მოქმედების გრძელვადიანი პროგრამაა სასოფლო-სამეურნეო წარმოებისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის სტილისა და მეთოდების შემდგომი სრულყოფისათვის, პირველად პარტიულ ორგანიზაციათა ბრძოლისუნარიანობის ამაღლებისათვის, რომლებიც მოწოდებული არიან უშუალოდ წყვეტდნენ სოფლად საწარმოო ხასიათის და იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობის ამოცანებს.

უკანასკნელი წლების მანძილზე რესპუბლიკაში გაწეულია გარკვეული მუშაობა საბჭოთა მეურნეობებისა და კოლმეურნეობების პირველადი პარტორგანიზაციების სტრუქტურის სრულყოფისათვის, რის შედეგადაც ამ ორგანიზაციათა 40 პროცენტში შეიქმნა პარტიული კომიტეტები, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების გადამწყვეტ უბნებზე გაცილებით უკეთ არიან განაწილებული კომუნისტები. 1965 წელთან შედარებით სოფლად მომუშავე კომუნისტთა რიცხვი 40 ათასი კაცით გაზარდა და ახლა 171.400-ზე მეტ სკკპ წევრსა და წევრობის კანდიდატს შეადგენს. ამავე პერიოდში თითქმის ერთიოროად გაიზარდა სოფლის მეურნეობის მექანიზატორ კომუნისტთა რიცხვი, დასახარ მეფენახეობაში, მეჩაიეობაში, მებოსტნეობაში, მეცხოველეობაში მომუშავე კომუნისტთა რიცხვის ზრდის ტენდენცია. 1965 წელთან შედარებით კომუნისტთა რიცხვი სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა შორის ოთხი ათასით და მეტად გაიზარდა. ეს დიდი არმიაა, დიდი ძალაა და მთლიანად უნდა ავამოქმედოთ იგი.

ამოცანა ის არის, რომ მაქსიმალურად გამოვიყენოთ სოფლად პარტიული, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციების, ხალხური დეპუტატთა საბჭოების, სახალხო კონტროლის ორგანოების ყველა შესაძლებლობა, უზრუნველყოთ მათი მიზანდასახული და ეფექტიანი მუშაობა პარტიის აგრარული პოლიტიკის განხორციელებისათვის.

სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმმა განსაკუთრებით გაუსვა ხაზი, რომ საჭიროა კიდევ უფრო ამაღლდეს პარტიის სასოფლო რაიკომების, როგორც სოფლად მთავარი პოლიტიკური ორგანოების, სოფლის ეკონომიკის სოციალური და კულტურული ცხოვრებისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის ავტორიტეტიანი ორგანოების როლი.

უკანასკნელი წლების მანძილზე ბევრი ჩვენი სასოფლო რაიკომი ორგანიზაციულად და პოლიტიკურად გაძლიერდა, ისწავლა სოფლად მიმდინარე პროცესების უნარიანი ხელმძღვანელობა, ღრმად, კომპეტენტურად წყვეტს ეკონომიკურ და სოციალურ ამოცანებს. სწორედ ამის მეოხებით რესპუბლიკამ მიაღწია გარკვეულ წარმატებებს მემცენარეობაში და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებისა და დამზადების გადიდებაში.

ამავე დროს, როგორც საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის IX პლენუმზე აღინიშნა, პარტიის ზოგიერთმა რაიკომმა, მათმა მბეურებმა, მდივნებმა, განყოფილებებმა ჯერ კიდევ ვერ გარდაქმნეს მუშაობა პარტიის XXV ყრილობის გადაწყვეტილებების, საქართველოს პარტიული ორგანიზაციის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებების სრული შესაბამისობით.

პარტიის მთელი როგორ სასოფლო რაიკომების მუშაობაში ელინდება თვითდაბმულობა. ზოგიერთი პარტიული ხელმძღვანელი სჯერდება საერთო სასაკეთო საქმეურნეო მაჩვენებლებს, ჯერჯერობით არ აფასებს ღრმა ეკონომიკური ანალიზის მნიშვნელობას, ვერ ხედავს პერსპექტივას, საკმაოდ ურაგდ ვერ ყენებს ფუფუნებებს, შრომის ნაყოფიერების გადიდებს, პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებს, მომჭირნეობის რეჟიმის განხორციელების ზედიდო ზინაგან რეზერვებსა და შესაძლებლობებს.

ასეთი პარტიული კომიტეტების რიცხვს უნდა მივაკუთვნოთ პარტიის ოხის რაიკომი, რომელიც დღემდე ღრმად ვერ გარკვეულა ეკონომიკის პრობლემებში, ზოგჯერ სამეურნეო მშენებლობისადმი პარტიულ მეთოდებს ზემოქმედების ადმინისტრაციული ღონისძიებით ცვლის.

ამას წინათ პარტიის წოლკის რაიკომის კომპეტენტური შემოწმებამ ცხადყო, რომ რაიონის პარტორგანიზაციაში სოფლის მეურნეობის დასაქმებულ კომუნისტთა ხვედრითი წონა უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე 10 პროცენტით შეტეიზა, თუმცა მთლიანად პარტორგანიზაციის რიცხვი გაიზარდა.

ჩვენ ჯერ კიდევ ვეწყდებით ფაქტებს, როცა რაიონებს, რომლებიც ერთნაირ პირობებში არიან, სრულიად სხვადასხვა მაჩვენებლები აქვთ სახალხო მეურნეობის განვითარებაში.

ჩვენს წინაშეა სამი მეზობელი რაიონის — ცხინვალის, ხობისა და წულუკიძის რაიონის მონაცემები.

ცხინვალის რაიონში უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე სოფლის მეურნეობის პროდუქციის წარმოება 53,4 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო მეათე ხუთწლედის ორ წელიწადში, მეცხრე ხუთწლედის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, ზრდამ 60 პროცენტს მიაღწია, მაშინ, როცა საშუალო რესპუბლიკური მაჩვენებელი 23 პროცენტია. პროდუქციის წარმოება სასოფლო-სამეურნეო საფარგულების ყოველ 100 ჰექტარზე გაიზარდა 37,7 პროცენტით.

ხობის რაიონში მიმდინარე ხუთწლედის 2,5 წლის განმავლობაში სახელმწიფოს გეგმის გადაჭარბებით ჩაბარეს ათას ტონაზე მეტი ხორცი და ამდენივე რძე. სიმინდის საშუალო მოსავლიანობამ ჰექტარზე მიაღწია 35 ცენტნერს, გეგმით გათვალისწინებული 24,3 ცენტნერის ნაცვლად. ციტრუსოვანთა მოსავლიანობა გაიზარდა სამჯერ და მეტად.

ამ ორ რაიონში მიღწეული ეკონომიკური წარმატებანი პარტიული ორგანიზაციების მიზანმიმართული, გააზრებული მუშაობის შედეგია. პარტიის რაიონული კომიტეტები ყარგად არიან ინფორმირებული მეურნეობებში საქმეთა მდგომარეობის შესახებ, აქ ზუსტად არის დაყენებული შესრულების კონტროლი.

პარტიის ხობის რაიკომთან, მაგალითად, შექმნილია ეკონომიკური ანალიზის საბჭო და სპეციალური საბჭო, რომლებიც სოფლის აქტივისტებისა და სოფლის მეურნეობის სპეციალისტთა დახმარებით ყოველდღიურად აკვანებენ მუშაობის შედეგებს, ეხმარებიან სამეურნეო ხელმძღვანელებს ნაკლოვანებების გამოვლინებისა და აღმოფხვრაში, სთავაზობენ განსახორციელო ესა თუ ის ოპერატიული ღონისძიება. ამრიგად, პარტიის რაიკომმა იცის ადგილებზე საქმის მდგომარეობა, გაგლენას ახდენს რაიონში მიმდინარე ეკონომიკურ პროცესებზე, მართავს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ყველა ბერკეტს.

სამწუხაროდ, ამას ვერ ვიტყვით მეზობელი, წულუკიძის რაიონის შესახებ. ეს რაიკომი ჩვენ არაერთხელ გავკრიტიკეთ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმებზე, ბიუროს სხდომებზე, რესპუბლიკურ თათბირებზე, გავაკრიტიკეთ, კერძოდ, ეკონომიკისადმი პარტიულ ხელმძღვანელობაში სერიოზული ნაკლოვანებებისა და ხარვეზებისათვის.

რა დასკვნა გამოიტანეს ამხანაგებმა ამ კრიტიკიდან? სამწუხაროდ, ღღეს გვიხდება ლაპარაკი იმის შესახებ, რომ რაიკომის მუშაობის სტილსა და მეთოდებში სერიოზული ცვლილებები არ მომხდარა.

ყოველივე ამან გავლენა მოახდინა სამეურნეო საქმიანობის შედეგებზე. 1973-1977 წლების მანძილზე რაიონის საზოგადოებრივმა მეურნეობებმა ვერ შეასრულეს მოსტნეულის, ხილის, ყურძნის, მარცვლეულის, ხორცის წარმოების გეგმები.

ჩვენ ისევ მივმართეთ სხვადასხვა რაიონის მაჩვენებლების, მუშაობის სხვადასხვა სტილის შედარებას იმისათვის, რომ პარტიის ყველა რაიონულმა კომიტეტმა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებებიდან გამოიტანონ დასკვნები.

უნდა მივაღწიოთ ამას, რომ ჩვენი პარტიული, სახელმწიფო აპარატის ყველა რგოლი, რომლებიც დაკავშირებულია სოფლის მეურნეობის ადამიანებთან, სოფლის სოციალურ განვითარებასთან, მუშაობდეს ზუსტად და შეუფერხებლად.

ამის მიღწევას შეეძლებთ, თუ ეიმოქმედებთ პარტიული მეთოდებით, — გავაუმჯობესებთ კადრებთან მუშაობას, ავამაღლებთ მათს პოლიტიკურ წრთობასა და პროფესიულ მომზადებას, განვამტკიცებთ საშემსრულებლო დისციპლინას, სრულყოფთ შესრულების კონტროლისა და შემოწმების სისტემას, ყოველნაირად გავაძლიერებთ თავის თავისა და სხვებისადმი მომთხოვნელობას, კომპლექსურად მივუდგებით მშრომელთა აღზრდას.

სამეცნიერო ენებზე ამბობ, რომ სოფლად ორგანიზაციულ-პარტიული და პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობა, ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესრულების ორგანიზატორული და ideologიური უზრუნველყოფა უნდა გახდეს მთელი ჩვენი საქმიანობის უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილი სოფლის მეურნეობის შემდგომი ამაღლების პროგრამის განხორციელებისათვის.

ბრძოლამ მაღალი საწარმოო მაჩვენებლებისათვის არ უნდა მიჩქმალოს ადამიანი, რომლის შრომითაც ვაღწევთ ამ მაჩვენებლებს. ადამიანისათვის ზრუნვა ხომ საბოლოო ანგარიშით იმისათვის ზრუნვაა, რომ უმაღლეს შედეგებს მივაღწიოთ შრომაში.

ამ დღეებში ცენტრალური კომიტეტის ბიურომ მიიღო დადგენილება სკკპ ცენტრალური კომიტეტის 1978 წლის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის ღონისძიებათა შესახებ. დადგენილებაში დასახულია ღონისძიებანი, რომლებიც უზრუნველყოფენ იმას, რომ კომუნისტები, ყველა მშრომელი გაეცნოს პლენუმის მასალებს, მის სულისკვეთებას, მის მიმართულებას, მისი მნიშვნელობის პროპაგანდას, აგრეთვე განსაზღვრულია ადგილებზე ამ მასალების განხილვის წესი.

ივლისში გათვალისწინებულია მოეწყოს პარტიის აფიზარეთი, აქართანა და სამხრეთ ოსეთის სოლოქო კომიტეტების პლენუმები. ივლის-აგვისტოში პარტიის საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პლენუმები, აგრეთვე პირველადი პარტიული ორგანიზაციებისა და ჩაის საკრეფ მანქანის საკვესთან სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ახალი მძლავრი აღმავლობისათვის ბრძოლაში. საქართველოს ალკკ ცენტრალური კომიტეტის, ყველა კომკავშირული ორგანიზაციის, მთელი ჩვენი მებრძოლი კომკავშირის ყალი მუდამ მზარს უჭერდნენ სოფლის ახალგაზრდა მშრომელთა შემოქმედებით ძიებასა და ინიციატივას, დაუცხრომლად ზრუნავდნენ მათი შრომისა და ყოფა-ცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის, ახალგაზრდობის მზარდი სულიერი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებისათვის, იწვოდნენ ახალგაზრდობაში ფართო მასობრივ-პოლიტიკურ მუშაობას.

გაცნონ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებანი თითოეულ კომუნისტს, თითოეულ ადამიანს, უზრუნველყონ პლენუმის მასალების ღრმა ახსნა-განმარტება მშრომელთა ფართო მასებში — ახლოთა ყველა პარტიული ორგანიზაციის ყველაზე საარსებო ამოცანა. ამ საქმის უნარიანი წარმართვისათვის, უნდა გამოვიყენოთ ორგანიზატორული და ideologიური-პოლიტიკური ზემოქმედების ყველა ფორმა, ყველა საშუალება — სალექციო პროპაგანდა, პოლიტიკური და ეკონომიკური განათლების სისტემა, კულტურულ-საგანმანათლებლო დაწესებულებების მუშაობა, თვალსაჩინო აგიტაცია, ამასთან ფართოდ ჩაგიბმთ ამ მუშაობაში ხელმძღვანელი პარტიული, საბჭოთა, სამეურნეო კადრები, სპეციალისტები, მეცნიერები, წარმოების ნოვატორები, საუკეთესო პროპაგანდისტული ძალები, ჩვენი სოფლის ინტელიგენციის მრავალთასიანი რაზმი — მასწავლებლები, ექიმები, აგრონომები, ინჟინრები, ჩვენი ხსტვრული ინტელიგენცია.

პლენუმის გადაწყვეტილებათა პროპაგანდისა და რეალიზაციისათვის საქმიანობის ფართო სარბიელი იშლება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წინაშე. საჭირო მეტი ინიციატივა და შემოქმედებითი ძიება მოუწევთ საოოფლო-სამეურნეო გამოცდილების ჩვენებაში, ქვეყნის საუკეთესო მეურნეობათა მიღწევების, ყოველივე იმ მნიშვნელოვანის პროპაგანდასა და დანერგვაში, რაც დაგროვილია მოძმე მოკავშირე რესპუბლიკების სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დარგში, მფლანგველობისა და დოყლაპიობის, სოფლის მეურნეობის განვითარებისადმი უუნარო, არაკომპეტენტური ხელმძღვანელობის ფაქტების გაკიცხვა — აი ჩვენი ჟურნალ-გაზეთების, ტელევიზიის, რადიომაუწყებლობის, ყველა ჩვენი ჟურნალისტის საბრძოლო ამოცანა.

დღეს განსაკუთრებით საჭიროა ყველაზე სერიოზული მიდგომა სოციალისტური შეჯიბრების — მასების შემოქმედებითი აქტიურობისა და ინიციატივის ზრდის ამ ყველაზე მძლავრი სტიმულის ორგანიზებაისადმი. ამასთან უპირველესი მნიშვნელოვნა აქვს შეჯიბრების არა მარტო უშუალო გავლენას მაღალი საწარმოო მაჩვენებლების მიღწევაზე, არამედ უდიდეს ადამზრდელობით შესაძლებლობებს, რომლებიც მასშია ჩაქსოვილი. **სოციალისტური შეჯიბრების ეკონომიკური მიზანი ხელს უნდა უწყობდეს იდეურ-აღმზრდელობითი მუშაობის, ადამიანთა შრომითი აღზრდის ეფექტიანობის ამაღლებას და პირიქით.**

ამხანაგებო!

თავისი მოხსენების დასაყოლიებელ ლენინ ილიას ძე ბრეჟნევმა აღნიშნა მეტად საგულისხმო გარემოება: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმი მიმდინარეობდა სწორედ იმ პერიოდში, როცა შესრულდა ვ. ი. ლენინის ერთ-ერთი მთავარი ავტორული ნაშრომის, ლენინური აზრის თვალსაჩინო ქმნილების — „ეკოპერაციის შესახებ" სტატიის გამოსვლის 55-ე წლისთავი. ამ შრომაში მან სოფლის მშრომელ მასებს უჩვენა ახალი ცხოვრების მთავარი გზა.

ვ. ი. ლენინის სტატია პირველად გამოქვეყნდა „პრავდაში" 1923 წლის მაისში. და სულ რამდენიმე დღის შემდეგ იგი ითარგმნა ქართულ ენაზე და დაიბეჭდა გაზეთ „კომუნისტში".

ლენინის „კოოპერაციული გეგმა მაშინვე დაედო საფუძვლად საქართველოს კომპარტიის საქართველოს მეურნეობის აღდგენისა და შემდგომი განვითარებისათვის.

დღეს ჩვენ ვხედავთ, თუ როგორ ხორციელდება ლენინის ანდერძი, როგორ იძენს ახალ ძალას ლენინის კოოპერაციული გეგმა, როგორ რაზმავენ კომუნისტებს, მთელ საბჭოთა ხალხს ლენინის იდეები სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ახალი აღმავლობისათვის მტკიცედ საბრძოლველად.

ლენინის აგრარული პოლიტიკა შემდგომ განვითარებას პოულობს ლენინდ ილიას ძე ბრეჟნევის შრომებში, რომელიც შემუშავა თანამედროვე ეტაპზე, მომწიფებული, განვითარებული სოციალიზმის პირობებში სოფლის მეურნეობის სრულყოფის ღონე, მეცნიერულად დასაბუთებული პროგრამა.

ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმზე ჩვენ ვთქვეთ, რომ ეს პლენუმი ჩვენი ცხოვრების უმნიშვნელოვანესი მოვლენაა: მას ელოდა მთელი ჩვენი პარტია, ელოდა მთელი საბჭოთა ხალხი. ნამ ცხობილია, **რომ ელიან მაშინ, როცა სწვამ, ხოლო სწვამ მაშინ, როცა იცან, რომ ხიტყვა და საქმე ერთია!** ეს კი ჩვენი ლენინური პარტიის წმიდათაწმიდა ანონია!

პარტიისა და ხალხის მოლოდინი სავსებით გამართლდა. თითოეულ კომუნისტს, თითოეულ საბჭოთა ადამიანს განუმტკიცდა იმედი, რწმენა, მრწამსი, რომ პარტიის რეალისტური პროგრამა სოფლის მეურნეობის შემდგომი ამაღლების შესახებ შესრულდება. ახლა თითოეულმა იცის, რომ მის პირად მონაწილეობაზე, მის თავდადებულ შრომასა და სიმტკიცეზე დამოკიდებულია, რამდენად სწრაფად ვიგლეთ 1965 წლის მარტის პლენუმის, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მომდევნო პლენუმებისა და ყრილობების მიერ შემუშავებული კურსით.

ახლა თითოეული ჩვენგანი ხედავს, რომ პარტიისადმი სიყვარული და სამშე ერთია. ეს არის ერთი ჭეშმარიტი ნებისმიერ ადამიანისა.

ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა გამოიტანა მტკიცე რწმენა, რომ მის გადაწყვეტილებებს ერთსულოვნად მოიწონებენ.

ნება მიბრძანეთ თქვენი სახელით აღვუთქვა სკკპ ცენტრალურ კომიტეტს, რომ საბჭოთა საქართველოს კოლმეურნეები, საბჭოთა მეურნეობების მუშები, მექანიზატორები, სპეციალისტები, მეცნიერები, მეურნეობათა ხელმძღვანელები, მრეწველობის მუშაკები, ყველა მშრომელი, ისევე როგორც მთელი საბჭოთა ხალხი, პლენუმის გადაწყვეტილებებს აღიქვამენ ღვიძლ საქმედ და მზად არიან თავდადებული შრომით უზრუნველყონ მათი წარმატებით შესრულება.

უცხოეთის ამბები

კაირო, 18 ივლისი. (საკდესი). დამფუძნებელმა სახალხო კრებამ ეიმენის არაბთა რესპუბლიკის ახალ პრეზიდენტად აირჩია ალი აბდალა სალეჰი. იგი დანიშნეს აგრეთვე ქვეყნის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლად.

ამ პოსტზე არჩევამდე ა. ა. სალეჰი ეიმენის არაბთა რესპუბლიკის პრეზიდენტთ